

PENCEREMDEN

Bu da Bizim Aleyhimize!

Yazan: M. Turhan TAN

Yaradılıştaki kadın mı vefaseverdir, erkek mi?.. Şark, aslında çürük olan bu davayı, beşerin saadeti hesabına halli icap eden meseleler arasına sokarak birbirini tutmaz hükümler vermiş ve hükümleri teyit, yahut tevsik için de eğlenceyi masallar icat etmiştir. Eğer vefa, doğrudan doğruya terbiyeden doğan bir haslet olmasaydı, yani tabiatte vefa denilen şey bulunsaydı, şarkın bu mevzu üzerinde asırlar imtidadınca süren duruşuna ilişmek kimsenin hatırından geçmezdi. Fakat insanlarda vefa, Kaf dağında anka gibi tamamile hayali bir şey olduğundan atalarımızın kadında veya erkekte vefa aramak için heder ettikleri zamana acımamak elden gelmez.

Bununla beraber kadının - vefaseverlik bakımından - erkeğe, yahut erkeğin aynı bakımdan kadına tercihini iltizam edenlerin uydurdukları misaller arasında seve seve dinlenmeğe lâyık olanlar da yok değildir. Meselâ şu fıkrayı hatırlayalım:

Bir kıza, düğün - dernek kurup, davullar zurnalar çaldıra çaldıra kına geceleri yapıp talibi ve ragibi olan erkeğe verirler. Genç evlilerin yıldızları meğer ezelden birbirine uygun imiş. Bu yüzden yeni yuva, sen ve ruşen bir gülşen halini alır, karı koca arasında hiçbir sızlıt çıkmadan aylar ve yıllar geçer. Kadın bu sürekli balayı içinde - tek bir gün bile - kocasını her akşam kapıdan karşılamayı ve sabahları giderken de kapıya kadar uğurlamayı ihmal etmez. Erkek de - yine o bahtiyar geçen yıllar içinde - bir gün dahi eve eli boş gelmez, mutlaka mendilli çerezle dolu olarak gelip eve alâkasını temsil eder gibi görünen o erkini sadakattli bir itiraf ile her akşam sokak kapısı eşliğinde karısına sunar.

Fakat bir gün işten bunalar, baş ağrımasına tutulur, yemiş pazarına uğrayıp çerez düzmeği gözüne alamaz, eli boş olarak evine döner. Karısı, uzun yılların temin ettiği alışkanlıkla kapının ardında kocasını beklediğinden herif içeri girer girmez yine aynı alışkanlıkla elini onun eline doğru uzatıyor ve yemiş çıkmasını bulamayınca gözlerini şaşkın şaşkın eşinin yüzüne kaldırıp bağıryor:

— A, a, senin bir gözün kör müydü kişi?

Evat, adamecağtızın bir gözü kör müştü. Lâkin daima kocasının eline bakan kadın bu noksanın yıllardanberi farkında değilmış!..

Geçen gün Üsküdar adliyesinde cereyan eden bir muhakeme dolayısıyla bu fıkrayı hatırladım. Davacı bir Bayandır, on beş yıl önce kendini boşayan kocasını hâkimin huzuruna getirmişti, fakâkin tescilini talep etmektedir. Fakat erkek, iddiaya göre bir zamanlar aynı yastığa kendisiyle birlikte baş koyan sabık nikâhlısını bir türlü tanımıyor, "bu Bayan ömrümde bir dakika olsun görmedim" deyip sızlanıyor.

Eğer bu dava sahih ise erkeklerin de hayat yoldaşı olarak seçtikleri ve ömür ortaklığı yaptıkları kadınların bazan yüzlerine bakmaya lüzum görmedikleri sabit oluyor ki naklettığım fıkranın kadınlar aleyhine olmasına mukabil bu da bizim aleyhimizde bir beyyinedir!

Belediyelerin Yaptıkları Eserler

Dahiliye Vekâleti Cümhuriyetin ilânındanberi memleketin her tarafında belediye ve hususi idare bütçelerinden yapılan eserler hakkında bir kitap hazırlanmaktadır. Bunun için vekâlet bütün vilâyetlere tamim gön dermiş, bu eserler hakkında malûmat istemiştir.

Unkapanı Köprüsü Açılmıyacak

Üzerinde ağırlık tecrübesi yapılmak için bugünden itibaren beş gün müddetle Atatürk köprüsü açılmıyacaktır.

DAHİLİ HABERLER

GÜNÜN RESİMLERİ:

Cümhuriyet Bayramında Ankarada büyük geçit resmine iştirak etmek üzere Ankaraya giden İstanbullu izciler Cümhuriyet âbidesine bir çelenk koymuşlar ve âbide önünde bir ihtiram geçişi yapmışlardır.

Ankaraya Giden Vekiller ve İzçiler

Erzurumdan dönen Vekiller Ankara'da Başvekil tarafından karşılanmıştır.

Aşkı İçin Çocuğunu Atmış

Genç Kadın Çocuğunun Yaşadığını, Sapasağlam Olduğunu Söylüyor

Aslye Sekizinci Ceza Mahkemesi dün bir sene evvel doğurduğu çocuğu ortadan yok eden Tekirdağlı Sabahat isminde genç bir kadının duruşmasına başladı. Sabahat, Haydar isminde bir Trabzonlu ile evlidir. Bir buçuk sene evvel kocasından ayrılmış ve Hüseyin isminde bir gençle sevmiştir. Bu sırada Üsküdar'da Nemli tütün deposunda çalışıyormuş. Hüseyin ona:

— Seninle beraber yaşarım. Fakat doğuracağın çocuğu istemem demmiştir. Sabahat doğurunca, çocuğunu bir ay beslemiş ve bir gün Hüseyinin anasından bir lira alarak yavrusunu göğsüne basmış ve Üsküdar'dan İstanbul'a geçmiştir. Ondan sonra da çocuğu ortadan yok olmuştur. Çocuğu denize mi attı. Bir yere mi bıraktı. Burası anlaşılammıştır.

Bir gün Sabahat depodaki arkadaşlarına:

— Polis, beni arıyormuş. Tekirdağ'a kaçacağım demiş ve ondan sonra kendisi de ortadan sır olmuştur. Nihayet polis onu sekiz ay aradıktan sonra Tekirdağ'da yakalamış, İstanbul'a getirmiş ve tevkif ettirmiştir. Dün duruşmasına başlandı: Kendisini müdafaa ederken:

— Ben çocuğumu Yüksekaldırında bir apartmanın kapısına bırakıp kaçtım. Şimdi Darülacezede olduğumu öğrendim. Turp gibi sağlamdır. Diyordu.. Mahkeme bu cihetin tesbiti için şahitlerin çağırılmasına lüzum gördü ve talik edildi.

Kemal, Kaza ile Ölmüş

Mayısın ilk gecesi Kasımpaşada sabuncu Kemal isminde bir gencin ölümü, inhisarlar lokantası garsonlar şefi Şeref'in de kalbinin altından yaralanması ile neticelenen bir hâdisse olmuştu. Dün Aslye Dördüncü Ceza Mahkemesinde bu vaka alâkadarlarının duruşmasına başlandı. Suçu Şerefti. Küçük Niyazi, büyük Niyazi, Nihat, Ulvi, Komiser Necati şahit olarak dinlendiler. Cibalıde Üsküplü mahallesinde oturan Şeref'in karısı ile arası açılmış, karısı Kasımpaşada bakkal Nurinin yanında oturuyormuş. Bir Kandil gecesi Şeref ve dört arkadaşı sarhoş olmuşlar, Kasımpaşaya gitmişler. Şerefile karısını barıştıracaklarmış. Bir aralık Şeref abdest bozmaya eğilmiş. Bu sırada bir tabanca patlamış arkasındaki arkadaşları Kemal de cansız yere yuvarlanmış. Şeref te yaralanmıştır. Şeref kendisini müdafaa ederken:

— Bir kaza oldu, kursun vücutümü delip geçmiş, ben ölmedim. Arkamdaki zavallı arkadaşım ölmüş. Diyordu. Muhakeme için böyle olup olmadığını tesbite karar verdi ve şahitlerin çağırılması için talik edildi.

Hükümet Canlı Hayvan İhracına İzin Verdi

İlk Olarak Sovyet Rusyaya 90 Bin Baş Hayvan İhraç Ediliyor, Sovyet Memurları Tesellüm İçin Hududumuza Geldiler

Yurdumuzdan canlı hayvan ihracına müsaade edilmiştir. Bu müsaade evvelâ Şark mintakası hayvanları için verilmiştir. Bunun üzerine Kars, Ardahan, Iğdır mintakaları sığır ve koyunlarından doksan bin baş hayvan Sovyetlere satılmıştır. Hayvanları tesellüm etmek üzere Sovyet memurları hudutlarımızı gelmişlerdir. Diğer taraftan her sene olduğu gibi Mısır, Filistin, Suriyeye ihraç olunan iki yüz bin baş küçük baş hayvanın bu sene dahi ihracı kararlaştırılmıştır. Bu maksatla Diyarbakır, Urfa, Mardin mintakalarından Suriyeye hayvan sevkiyatına başlanmıştır.

Yapak ihracı işi de tetkik ediliyor

Yapak ihracının menedilmesi üzerine bu seneki rekolteden 60 — 65 bin balya kadar yapak stoku arta kalmıştır. Bu stokun yirmi bin balyası şehrimiz piyasasında bulunmaktadır. Yerli sarfiyat için bu miktarın ancak yarısı kullanılacağı ve geriye mühim bir stok kalacağı için yapak ihracının mümkün olup olmadığı araştırılmaktadır. Bu maksatla yapak tüccarları dün zahire borsasında bir toplantı yaparak vaziyeti tetkik etmişlerdir. Tüccarlar bu iş için alâkadar makamlarla temas etmeyi ve yapak ihracı kabul olmadıği takdirde yeni mahsul başlamadan evvel stokların hükümet tarafından mübayaâ edilmesini isteyeceklerdir.

Diğer ihracat maddeleri

Bugünlerde mühim miktarda bütün satışları olmaktadır. ihracat için bir çok memleketlere nümuneler gönderilmiştir. Mısra bir haftada yüz bin kilo kadar tütün gönderilmiştir. Çin tütünlerini pek ucuz alan Mısır rejisi siyasi vaziyetin icabı olarak Çinden tütün alamadığından mübayaâatını Türkiye'ye tahsis etmeye karar vermiştir. Fındık ihracatı da art-

TÜRK - RUMEN Ticaret Müzakeresi

Türkiye - Romanya arasında yapılacak yeni ticaret anlaşması için başlamış olan müzakereler devam etmektedir. İki murahtas heyeti anlaşma esasları üzerindeki esaslı noktaları nazarlarmı tesbit etmişlerdir. Müzakereler ana hatlar üzerinde devam edecektir.

Mısra yeniden 30 bin kilo fındık gönderilmiştir. Romanya ve Yugoslavya firmaları piyasamızdan pamuk almak istediklerini bildirmişlerdir. İngiltereye yeniden kırk bin kilo tiftik satılmıştır. Buğday fiyatları normaldir.

BELEDİYEDE

Mecidiyeköy - Çarşamba Arasında Otobüs İşliyor

Şişli ile Fatih arasında işleyen otobüslerin badema Şişliden Mecidiyeköyüne, Fatih'ten de Çarşambaya kadar temdit edilmesine karar verilmiştir. Otobüsler yarından itibaren yeni servislerine başlayacaklardır.

Matem Günü İçin Program Yapılacak

İkinciteşrinin onuncu günü yapılacak olan Atatürk ihtifali programı henüz katı şeklini almamıştır. Bunun için Cümhuriyet Bayramından sonra Parti binasında bir toplantı yapıp ihtifal programı tesbit edilecektir.

İnkılâp Müzesi

Şişli'deki İnkılâp Müzesinin tamiratına başlanmıştır. Tamirat bir ay sonra hitam bulacak ve Müze merrasimle açılacaktır.

Yunanistan tuzlu balık almıyor

Yunanistan piyasamızdan fıçı içinde tuzlanmış balık ithal etmemiye karar vermiştir. Bu sebeple piyasamızdan yalnız taze balık olarak Midilliye nakletmektedirler. Bu balıklar Midillide işlenerek kutularla ihraç edilmektedir. İtalyanlar dahi aynı şekilde balık ithal etmektedirler.

Zeytin fiyatı pek düşük

Ayvahık, (TAN) — Şiddetli bir fırtına olmuş, bunu dolu takip etmiştir. Zeytinler büyük zarara uğramıştır. Bütün fabrikalar, yeni mahsulden zeytinyağı çıkarmakla meşguldür. Taze yağların İstanbul'a sevkine başlanılmıştır.

Zeytin fiyatları bu sene çok düşüktür. Geçen yıl kilosu 7 kuruşken şimdi 2.5 kuruştan satılmaktadır.

MAHKEMELERDE :

Piyango İkramiyesine Haciz Kondu

Develi kazasının Gömeidi köyünden Halil oğlu Mehmet Özdemir gençlerinde İstanbul'a gelmiş, arkadaşlarından Osman oğlu Ali Denizle müştereken son keşide Tayyare Piyangolarından bir biletle Ali Denizle Mehmet Özdemir paraları almca ortadan sıyrılmıştır. Ali Deniz polise ve müddeiummiliğe müracaat ederek dolandırıldığını iddia etmiştir. Polis tahkikat yapmış ve Mehmet Özdemir 8500 lirayı Ziraat Bankasına kendi adına yatırdığını tesbit etmiştir. Tahkikatı idare eden müddeiummü muavini Reşat Saka dün Sultanahmet Sulh Birinci Ceza Mahkemesinden bu paraya ihtiyatı haciz konulması hakkında karar almıştır.

Sevgilisini Zehirlemek İstemiş

Sevdiği kıza zehirliyerek öldürmeye teşebbüs eden Dimitri oğlu Yasef ile Kira oğlu Misakın duruşmalarına başlanacaktır. Suçlulardan yalnız Misak gelmiştir. Yasef ve davacı gelmemişlerdi. Misak Sultanhamamında boyacıdır. Hâdiseyi hiç bilmediğini seviştiklerini söyliyken çifti de hiç tanımadığını söylüyordu.

Hâdisse şöyle olmuş: Yasef Anna isminde bir kıza çildiricinasına seviyor ve onu kiskanıyormuş. Bir gün onu yemeğe davet etmiş. Misaktan aldığı bir zehiri de tuzluğa koymuş. Karşı karşıya yemek yiyorlarmış. Yasef Annanın tabağına tuz yerine zehir serpmiş ve zehirlemiştir. Kız zehirlenme ârazi göstermeye başlayınca hastaneye kaldırılmış ve kurtarılmıştır. Yasef kendisini müdafaa ederken:

— Kızı seviyordum. Bunu yaptım demmiştir.

İzmitte Petrol Varmış

Antepten Gönderilen Bir Mektupta Böyle Bir İddia Serdediliyor

Gaziantep'ten gazetemize gönderilen bir mektupta İzmitte petrol madeni bulunduğu haber verilmektedir. Bu habere göre İzmitin Şimali Garbisindeki Çubukluba köyünün Cennub Şarkî istikametine müsadif, "Camiyenin tarlası, namıyla maruf ve üç tarafı yüksek olan tarlanın alçak kısmında petrol vardır. Bildirildiğine göre bu tarlanın iki yüz metre kadar üstünde, Ali Çavuşun korusu dibinden çıkan kaynak suyunun birikintileri üzerinde yarım santim kalınlığında ve bir tabaka halinde petrol bulunmaktadır. Fakat bu petrol kan rengindedir. Cereyan kuvvetli olmadıği zaman petrol tabakasını kolayca görmek mümkündür. Mezkûr mahalle hükümetçe bir mütehassıs gönderilip tetkikat icra ettirildiği takdirde de petrol bulunacağı muhakkak addedilmektedir.

Tramvay, Kamyon ve Araba Çarpışmaları

Vatman Mehmedin idare ettiği 688 numaralı Ortaköy — Aksaray tramvayı Beşiktaştan Ortaköye doğru giderken mukabil istikametten gelen gofôr Muzafferin idaresindeki 3560 numaralı kamyonla çarpışmıştır. Kamyon aynı zamanda oradan geçen Ortaköy sakinlerinden Lotaryanın karısı Raşede de çarpmış, başından ağır surette yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Vatmanla gofôr yakalanmış, tahkikata başlanmıştır.

★ Soför Alinin idaresindeki 3655 numaralı kamyon Galatada Necati Bey caddesinden geçerken Ömerin yük arabasına çarparak hayvanlardan birisini ağır yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

TAKVİM ve HAVA

25 İlkteşrin 1939

ÇARŞAMBA

10 uncu ay	Gün: 31	Hızır: 173
Arabi 1358		Ruml: 1355
Ramazın: 11	Birinciteşrin: 12	
Güneş: 6,22	Öğle: 11,58	
İkinci: 14,55	Akşam: 17,15	
Yatsr: 18,48	İmsâk: 4,42	

Hava Vaziyeti

Yeşilköy Meteoroloji istasyonundan alınan malûmata göre, hava yurdun Trakya ve Karadeniz kıyıları ile Doğu Anadolu'nun Şimal kısmında bulutlu ve pek mevsiz yağışlı, diğer bölgelerde bulutlu geçmiş, rüzgârlar Karadeniz kıyılarında Cennub, Doğu bölgelerde Şimali, diğer yerlerde Garbi istikametten orta kuvvette esmiştir.

Dün İstanbulda hava çok bulutlu geçmiş, rüzgâr Cennub şarkiden saniyede 2 — 3 metre hızla esmiştir. Saat 14 de hava tazyiki 1011,8 milibar idi. Suhnet en yüksek 23,8 ve en düşük 11,3 santigrat olarak kaydedilmiştir.

BUGÜN

SON HABERLER

FELEK

Gaz Harbi İhtimali

Yazan: Ömer Rıza DOĞRUL

Girkaç gündür İngiliz ve Alman radyoları zehirli gazdan ısrar ile bahsediyorlar.

Alman radyolarına göre İngilizler, Lehliler tarafından kullanılmak üzere Lehistan'a yakın yakın gazlar göndermişler ve bu gazlar Almanlar tarafından yakalanmıştır. Lehliler bu gazları kullanmak istemişler, fakat pek de vakit bulamamışlardır.

İngiliz radyosu bu haberleri şiddetle ve katıyetle tekzip ediyor.

Bu itham ve tekzip düellosu devam etmektedir.

Anlatıldığına göre Alman ithamının hedefi, İngilizleri zehirli gaz kullanmakla suçlu göstermek ve zehirli gaz kullanmağa zemin hazırlamaktır.

Bu yüzden zehirli gaz kullanmak imkânı var mı? Fakat bugünün orduları malûm olan zehirli gazların hepsine karşı muhafaza tedbirleri almıştır. Bu tedbirleri akamete uğratmak için yeni bir gaz keşfederek denemekten başka çare yoktur.

O halde acaba yeni bir gaz keşfolundu da denenmesi mi isteniyor?

Almanya tarafından ikide birde bahis mevzuu olan gizli, tehlikeli ve mukavemsiz silah, acaba bu mudur?

Son zamanlarda yayılan bazı sayılara göre Almanya, Zigfrid hattına gaz yığmaktadır ve maksadı uzun bir müddet gökyüzünde kalabilecek bir gaz bulutu vücutte getirmektir. Fakat askerî mühendisler bu gibi şeylere ehemmiyet vermeyen ve 1915 de buna benzer teşebbüsler vuku bulduğu halde hiçbir netice vermediğini, fakat bu gibi silahları idare etmekteki güçlüklerin de tezahür ettiğini anlatmaktadır. Çünkü bu gibi silahları kullanmak için en müsait hava şartlarından istifade etmek lâzımdır. Aksi takdirde hava şartları bu silâhı, onu kullananların aleyhine çevirmekte ve o zaman bu silâh hasımları imha edeceğine, onu kullananları imha etmektedir.

Bu yüzden askerî mühendisler, Almanların bu silâhı kullanmağa cesaret edemeyecekleri kanaatini ileri sürüyorlar. Almanların yeni bir zehirli gaz keşfetmiş olmaları ve bunu denemek istemeleri ihtimaline gelince askerî mühendisler göre ilim adamları, reylerini bu ihtimal aleyhinde vermektedirler. İlim adamlarına göre kullanılabilir gazların her çeşidi icat edilmiştir ve bunlara katılacak yeni bir gaz kalmamıştır. Modern ordular ise malûm olan gaz çeşitlerinin hepsinden masun bir haldedirler.

Bu kanaatin isabet veya isabetsizliği şüphe yok ki erbabına aittir.

Muhakkak olan nokta iki tarafın bu sırada gaz harbinden sık sık bahsettikleri ve bunun fena bir başlangıç sayıldığıdır.

Başlangıç bir münakaşadan ve bir söz düellosundan ibaret olduğu için onun daha ileri gitmemesini temenni etmek insanlığın en büyük vazifesidir.

İhraç Mallarımızın Fiyatını Düşürenler

İzmir, 24 (A.A.) — Gazetelerin yazdığına göre, bazı ihracat tacirlerinin, İzmir kuru meyva ihracatçıları birliği tarafından tesbit edilen asgari fiyattan aşağı fiyata mal satmak için İstanbul'da bu maksatla kurulmuş bir birlik bulunmasından istifade ederek bazı İstanbul firmaları namına ecnebi memleketlere satış tekliflerinde buldukları haber alınmıştır. Mıntaka ticaret müdürlüğü bu harekete mâni olacak tedbirleri aldığı gibi birlik nizamnamesine aykırı hareket edenler hakkında da tabikata başlanmıştır.

Bulgar Komitacıları Romanyada Adam Öldürüyorlar

Bükreş, 24 (A.A.) — Sarsanlar köyü civarında Bulgar komitacıları iki Rumun jandarmasını ağır surette yaralamışlardır. Tahkikata başlanmıştır.

Almanyada Katolik Kilisesi

Hitler Bu Kilisenin Kapanmasını Emretmiş

Londra, 24 (A.A.) — Havas ajansının verdiği bir habere göre, Hitler, Terbiye Nazırı Doktor Rust'e, Roma katolik kilisesinin, sene sonundan evvel tamamiyle lâğvı için talimat verdiği söylenmektedir.

Bulgar Siyaseti Değişmeyecek

Sofya, 24 (Hususi) — Yeni kabine, bugün Kralın huzurunda yemin etmiştir. Kabine ayın 28 inde Sobanya Meclisi huzuruna çıkacaktır. Değiştirilen nazırlar Ticaret, şimendifer, nafta ve adliye nazırlarıdır. Başvekil Köseivanof Hariciye nazırlığını muhafaza etmektedir.

Reuter'e göre kabine, bitaraflığını muhafaza edecek ve komşu devletlerle ademi tecavüz siyasetine devam edilecektir.

Yeni kabine şu suretle teşekkül etmiştir:

Başvekil ve Hariciye Nazırı Köseivanof, Maarif Nazırı Profesör Filof, Dahiliye Nazırı General Nedef, Maliye Nazırı Bojilof, Adliye Nazırı adliyeden Mitakof, Harbiye Nazırı General Daskalof, Ticaret Nazırı eski İstatistik müdürü Profesör Zagorof, Nafta Nazırı mühendis Vasilef, Demiryolları ve P. T. T. Nazırı avukat Falerovski.

Hindistanda Halk Memnun Değil

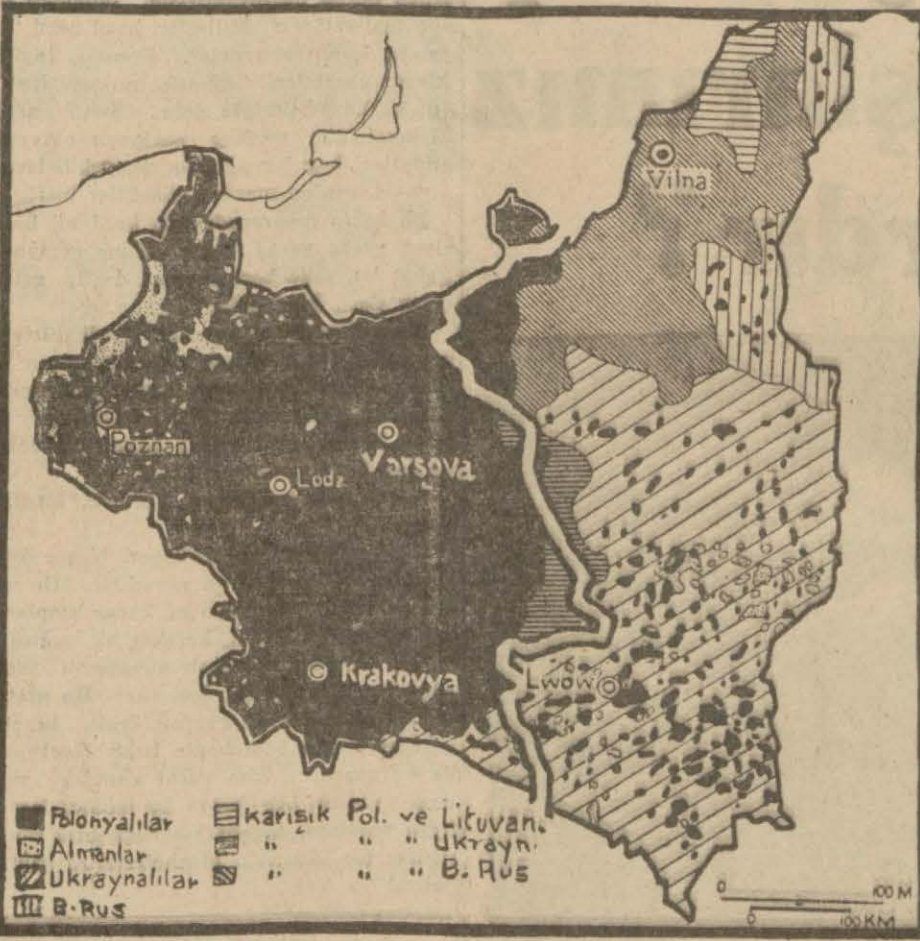
Brüksel, 24 (A.A.) — Hindistanda Wardha konferansında Mecusi rüesa Hind umumî valisinin beyanmesine katı cevabını vermiştir.

Bu cevapta 1935 anayasasının harpten sonra değiştirileceği hakkında umumî valinin beyanati katıyen gayri kâfi ve kabul edilmez olduğu müşahede olunmaktadır.

Merkezi icra komitesi kongrelerinde Hindistanın idaresinde umumî vali ile teşriki mesai etmemelerini bir kere daha dâhâl teklif eylemiştir.

Diğer taraftan 80 milyonluk bir halk kütlisini temsil eden Müslüman Birliği de Delhi'de umumî valinin beyanamesini gayri kâfi görerek reddetmiştir.

Polonyadaki Ekalliyetleri Gösteren Harita

Polonyanın ortasından geçen hat, yeni Sovyet - Alman hududunu gösteriyor. Son istatistiklere göre, Alman işgali altındaki arazide 22 milyon nüfus vardır. Bunların 21 milyonu Polonyalıdır. Bir milyonu da başka milletlere mensuptur. Sovyet işgali altında bulunan arazide altı milyon Polonyalı, dört milyon Ukraynalı, iki milyon Beyaz Rus, bir milyon da muhtelif milletler olmak üzere 13 milyon nüfus vardır.

AMERİKANIN BİTARAFLIĞI MESELESİ

Tadilat Projesi Cuma Günü Reye Konuyor

Vaşington, 24 (A.A.) — Ayın meclisindeki şeflerin Roosevelt'e bildirdiklerine göre, silâh ve mühimmat üzerindeki ambargo kaydını kaldıran kanun projesi, pek muhtemel olarak, bu cuma günü ayanda reye konacaktır. Meclisin bu kanun projesini tasvip edeceği hakkında, beyaz saray mahfillerinde tam bir kanaat mevcuttur.

Pittman projesinin kabulü lehinde ekseriyet

Vaşington 24 (A.A.) — Siyasi mahfillerde hasıl olan kanaate göre bitaraflık kanunu hakkında yapılan müzakereler bu hafta sona erecektir.

Pittman projesinin kabulü lehinde büyük bir ekseriyet temin edilmiştir. Şimdi mebusan meclisinde yapılacak müzakereler alâka ile beklenmektedir.

Liderler tarafından yapılan tahkikat neticesinde Pittman projesinin kabul edilmesi kuvvetle muhtemel bulunduğu teyyüt etmişse de bu

projenin on gün evvel tahmin edildiği kadar büyük bir ekseriyetle kabul edilmediği anlaşılmıştır.

Bazı kimselerin kanaatine göre temin edilecek ekseriyet 10 veya 20 rey geçmeyecektir.

Mebusan meclisindeki muhalefetin artması şu sebeplere atfedilmektedir:

1 — Ayın meclisindeki infiratçılar davayı kaybedeceklerini anlamışlarsa da bunlar şimdi vakit kazanmak istemektedirler. Çünkü bu sayede bir bekleme siyaseti takibine mütemayil olan mümessillerin tereddütleri artacaktır.

2 — 50 kadar mümessil, 1940 de yeniden intihap edilebilmek için İngilterenin lehinde olan her şeye itiraz eden İrlandalıların reylerine muhtaçtırlar.

3 — Mebusan meclisinin heyeti ümumiyesi yeniden intihap edileceğinden bu mecliste mebus seçilmek kaygusu ayın meclisindeki endişeden daha büyüktür.

KÖMÜR Sarfiyatı Azaltılıyor

Hükümetin Bu Hususta Hazırladığı Kararname

Ankara, 24 (Tan Muhabirinden) — Günde güne artmakta olan memleket kömür ihtiyacının, mevcut stok ve dahili istihsalâta göre, tanzimi hakkındaki kararname Vekiller Heyeti tarafından tasdik edilmiştir.

Bu kararname esaslarına göre: 1) Umumi, Mülhak ve hususi bütçelerle idare olunan dairelerde ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası bu daireler tarafından konularak kurulmuş olan bütün teşekkül ve müesseselerde mahrukat azami tasarrufla kullanılacak. Teshin vasıtaları, yerine göre, hararet 19 — 20 dereceyi geçmeyecek surette ayarlanacak ve bu derecenin idamesi temin edilecektir. Teshin için muhtazı mahrukatın tutarında de bu esas göz önünde tutulacaktır. 2) Sömikok teslimi taahhüdüde bulunmuş olanlar Karabük koku teslim ederek taahhütlerini ifa edebilirler. Birinci bentte yazılı dairelerle, teşekkül ve müesseseler, taahhütlerin bu suretle ifasını kabul etmiye mecburdurlar.

Moskovadaki Japon Elçisi Berline Gitti

Moskova, 24 (A.A.) — "Havas":

Japonya sefiri Togo, dışlerini tedavi ettirmek üzere Berline hareket etmiştir. Sefir bu ayın 27 sinde avdet edecektir.

İyi haber alan mahfellerde söylendiğine göre, Mogol - Mançu hududu meselesi hakkındaki müzakerelere sefirin avdetinden sonra devam edilecektir.

Esirlerin mübadelesi meselesi muhtelit bir komisyon izamı işini tehir etmiştir. Sovyetler yalnız Nomoham hâdisesinde esir edilen Rusların iadesini değil, daha evvel esir alman ve bilhassa Mançuko arazisinde kaybolan birkaç tayyarecinin de iadesini istemektedirler.

Japonlar, bu işlerin birbirine alâkası olmadığı kanaatindedirler. Üsere mübadelesinin müsavat esasına müsteniden yapılmasını istemektedirler ki bu da oldukça müşkül bir iştir.

Sovyetlerin evvelce cereyan eden hâdiseler esnasında esir edilen Rusların da iadesini istemelerine bakılacak olursa Nomohama onların Japonlardan daha fazla miktarda esir aldıklarının anlaşıldığı iyi haber alan mahfellerde söylenmektedir.

HÂDİSELERİN İÇYÜZÜ

● Stalinin, Almanyayı, Garp cephesinde çok şiddetli bir harbe sürüklemek istediği söylenilmektedir. Moskova'dan sızan havadislere göre, Stalin, Hitler'e — Garpta büyük taarruza geçmesi şartıyla — askerî olmamak üzere her türlü yardımda bulunmayı vaat etmiştir.

● Sovyet gazetelerinde, bilhassa Bezlojnik'te, Hindistandan bâhis yazılar, gün geçtikçe artmaktadır. Hindistanın komünistleştirme çareleri, açıkça münakaşa olunmaktadır. Söylenildiğine göre, Ribbentrop'un Moskova seyahatinde yaptığı mahrem görüşmeler esnasında, Almanlar, ve Sovyetler, Hindistanda birer nüfuz mintakası edinmek hususunda mutabık kalmışlardır. Bu anlaşmaya göre, Hollanda Hindistanında Alman, ve İngiliz Hindistanında da Sovyet hâkimiyeti kurmak tasavvuru mevcuttur.

● Bitaraf memleketlerden alınan haberlere göre, tahmin edildiğinden çok uzun süren son nazi şefleri toplantısında verilen karar neticesinde Ribbentrop, tesrinisaninin başından evvel, bir Moskova seyahati daha yapacaktır. Almanyanın en büyük ve nihai hareketlerini, bu seyahatten sonra göstereceği kanaati mevcuttur.

● Zürihten bildirildiğine göre, Almanyaya İngiltere ve Fransa tarafından harbin ilân olduğu gündünberi, Hitler, her sabah, bir saat, müteharrik bir hedefe tabancayla nişan atma talimi yapmaktadır.

● İranla, Japonya arasında, bir dostluk muahedesi imzalanmıştır. İranla Japonya arasında cereyan etmekte olan diplomatik temasların, yeni ve ehemmiyetli neticeler doğuracağı umulmaktadır.

● Günlerdenberi hali içtimada bulunan Nazi şefleri konseyinde, konsey reisi Von Neurath, erkânharbiye dairesi şefleri, Bahriye Nazırı, Rayhin Maliye Nazırı Schwerin Krossig, ve nazırlardan Meisner ile Laumers birleşerek, Garp cephesinde taarruza geçmek fikrinde olan Göring ile şiddetli bir münakaşada bulunmuşlardır. Bu münakaşaları iyi görmeyen Hitler, şimdi, birbirne zıt fikir besleyenler arasında, hiç değilse esas itibariyle bir görüş birliği tesis etmeğe çalışmaktadır. Fakat Hitlerin, bu arzusunun muvaffak olup olamayacağı henüz anlaşılmamıştır.

Adliye Vekilimizden Bir Temenni

Yazan: B. FELEK

İmralı adasındaki model hapisaneyi görmek için bizi davet ettiği zaman kıymetli sohbetlerinden istifade ettiğim Adliye Vekilimiz Bay Fethi Okyarın da ifade ettiği gibi mahkeme demek, her şeyden evvel salon, hına, hülâsa bir mekân demektir. Dün ziyaretime gelen bir avukat arkadaş hâlâ İstanbul mahkemelerinin ne gibi sıkışık şartlar altında çalışmakta olduğunu o kadar içten gelen bir şekva ile anlattı ki; bu satırları yazmaktan ve bu şikâyetlerde hepimizden önde geldiğini bildiğim Adliye Vekilimizin geniş müsamahalarına sığınarak işi bu sünunlarda mütealeadan kendimi alamadım: Vekâletin muhtelif ve ciddi tâtımlarına rağmen hâlâ tâlik hasatlığından kurtulamayan dâvaların peşinde muhakeme sırası bekleyen avukatların, maslahat sahiplerinin, şahitlerin koridorlardaki acınacak hallerini pek müessir surette tasvir eden arkadaşım nihayet saatlerce sırasını bekleyen bir dava sahibinin veya avukatın zamanına biraz daha kıymet verilmesi ve hiç değilse muhakeme saatlerinin birer saatlik fasıllarla tayin edilmesini isterken dedi ki:

— Öğleden sonra saat 14 de davet edilmiş olan bir dava sahibinin 17 ye, hattâ daha geç vakte kadar beklediği çok defa vâkidir. Bunu 14, 15, 16 diye birer saatlik fasıllarla tayin etmek kabil değil midir?

Ben de vaktile avukatlık ettim. Yanmış olan adliye binasının koridorlarında ben de beklediğim için bu intizarın ne demek olduğunu pek iyi bilirim. Onun içindir ki; arkadaşımın bu şikâyetini alâkadar makama duyurmayı vazife edindim. Yine bu arkadaşına göre İstanbul adliyesi koridorlarında bir bardak temiz su içmek kabil değildir.

Bunu da işittikten sonra pek yakında Atınada müşahede ettiğim bir kolaylığı bizim resmî dairelerimize de tavsiye etmeyi yerinde buldum.

Son defa Atınayı ziyaretimde, Atına valisinin bir resmî kabulünde bulundum. Bu münasebetle eskiden kral sarayı olan Atına vilayeti hükümet konağına girdim. Binanın mermer olan koridorlarının temizliği hakkında bir şey söyleyecek değilim. Yalnız bir şey dikkat nazarımı çekti. Vilâyet konağının alt katında güzel ve temiz bir kazino var. Bunu görünce koridorların neden temiz ve tenha olduğunu, halkın neden kalemler kapıları önlerinde sürünmediğini sebebini anladım.

Şimdi yeni bir adliye sarayı yaptırılmaktadır. Ne olursa olsun, ne kadar sıkı tutulursa tutulsun, yine dava sahiplerinin hiç olmazsa bir saat kadar sıra beklemeleri muhakkak. Binaenaleyh bu yeni binanın ve eğer mümkünse mevcut hükümet binalarımızın içine, halkın oturup dinleneceği, sırasına göre bir kahve, bir su içeceği, hattâ bir lokma bir şey yiyebileceği bir kazino yapmakla halkın hiç değilse bekleme sıkıntısı hafifletilmiş ve koridorların bugünkü acıklı manzarası kökünden kaldırılmış olur.

İngiltere Radyoları Ankara Radyosunu Nakledecekler

Ankara, 24 (A.A.) — Türkiye ve Ankara radyoları İngiltere radyo idaresinin talebi üzerine bu idarenin İngilteredeki muhtelif postaları tarafından alınarak rö - transmisyon suretiyle İngilterenin ve dolayısıyla dünyanın her tarafına yayılacak olan hususi bir Türk müziği programı tertip edilmiştir.

25—10—1939 Çarşamba günü saat tam 18,25 de başlayarak tam 19 da bitecek olan bu program, gerek 1648 metre 182 kilosikil uzun dalga, ve gerekse 31 metre 70—9465 kilosikil kısa dalga postalarımızla neşredilecektir.

Muharrir, dört yazı sürececek olan bu makale serisinde, bir harp veya seferberlik halinde, kadın erkek 15-65 yaş arasında bütün Türk vatandaşlarının yapmaya mecbur oldukları "Millî Müdafaa mükellefiyetleri", ni, son defa hazırlanmış olan bir kanunun hükümlerine göre tetkik ve tesbit ediyor.

Bir Seferberlik veya Harp Halinde Vatandaşlarımız Ne Yapacaklardır?

Yazan:

Cemal Kutay

Bir harp olursa, kadın, erkek bütün Türkiye vatandaşlarının uhdelerine düşen vazifeler nelerdir?

Her memleket, bir harp vuku halinde milletine başka başka vazifeler ve işler vermiştir. Bilhassa otoriter rejimlerde bu vazifeler, bazan en tabii hürriyetleri dahi tehdit etmektedir. Bu bakımdan Türkiye dünyanın en mesut memleketlerinden biridir: Bizim, harp mükellefiyetlerimiz arasında yalnız müdafaa için lüzumlu olan hususları bulabilirsiniz. Çünkü, hiç bir taarruz arzu ve gayemiz olmadığı için, memleketin normal hayatını sekteye uğrattaklar kararlar almak ihtiyacını duymamışızdır.

Umumi veya kısmi bir seferberlik halinde ve fevkalâde hallerde yapılacak seferberlik hazırlıkları ile kıtaların tecemmüü esasında alelade vasıtalarla temin edilemeyen bu bütün askeri ihtiyaçları veya hizmetleri, son zamanlarda hazırlanmış olan millî müdafaa mükellefiyet kanunu hükümleri içinde vermiye veya yapmaya herkes mecbur bulunmaktadır. Bu mükellefiyetin Türk topraklarının tamamı veya bir kısmı üzerinde yapılmışına başlanacağı zamanı İcra Vekilleri Heyeti tayin edecektir.

Millî Müdafaa mükellefiyetinin halkın kabiliyeti ve mevcut membarları ile mütenasip olarak tabiki şart olarak konulmuştur. 15 yaşından aşağı, 65 yaşından yukarı, malûl ve sıhhati bozuk olanlarla, gebe bulunan kadınlar şahsi mükellefiyete tâbi tutulmayacaklardır.

Millî Müdafaa mükellefiyeti kanununda yazılı istisnalardan başka verilen herşey veya yapılan herşey için sahiplerine değerince tazminat verilecektir. Kanunun koyduğu mükellefiyetin tabikini istemek salâhiyeti ancak askeri makamlara ait olacaktır. Tabiki istenilen mükellefiyetin mahiyeti, mahal ve zamanına göre bu salâhiyetin hangi askeri makamlar tarafından kullanılacağı ayrıca bir nizamname ile tesbit edilecektir. Her teklif yazılı ve imzalı kâğıtlarla yapılacaktır. Bu kâğıtlarda mükellefiyetin mahiyeti, miktarı, ve mümkün oldukça devam müddeti gösterilecektir. Yapılan mükellefiyetlere karşı bir makbuz verilecektir. Zaruri hallerde Millî Müdafaa Vekilinin veya bir mevkiin müdafaaasına memur kıtaların en büyük kumandanının emriyle harp mevkiilerinde bulunan ahalinin işe ihtiyaçları dahi millî müdafaa mükellefiyeti yolu ile tedarik olunabilecektir.

Millî Müdafaa mükellefiyeti yol ile tedarik olunacak

Kanuna göre millî müdafaa mükellefiyeti yolu ile tedariki caiz olan askeri ihtiyaçların başlıcaları şunlardır:

1 — Erleri, askeri şahısları ve kıtaları ve bütün asker hayvanlarını barındırmak için ve ordunun her türlü vazife ve hizmetlerine müteallik levazım ve teçizatının konulmasına, saklanmasına ve askeri memur ve müstahdemlerin vazifelerini ifa etmesine yarıyan ve sahiplerine katı lüzumu olmayan binalar;

2 — orduya lâzım olan giyecek, yiyecek, içecek maddeleri; hayvanlara lâzım olan hububat, ot ve saman;

3 — Binek ve nakil hizmeti için orduya yarıyan motörlü ve motörsüz her nevi kara nakil vasıtaları; binek, yük ve koşum hayvanları mevcut, seker, yular, her nevi koşum maddeleri gibi levazım ile binek hayvanları,

Türk gençliği bir tehlike vukuunda kendisine düşecek vazifeyi tamamlamak için şimdiden böyle çalışıyor

var ise, eyer takımıyla ve motörlü vasıtalar yedek alât, edevat parçaları; icabında sürücü, arabacı ve şoförleriyle beraber.

4 — Bütün müstahdemler ve mürettebatı ile beraber deniz, göl, nehir ve kanallarda bulunan gemiler ve her türlü cer ve nakil vasıtaları;

5 — Mürettebatı ve müstahdemleri ile ve bütün malzemesiyle beraber hava nakil vasıtaları;

6 — Değirmenler, fırınlar, fabrikalar, sinai müesseseler;

7 — Her nevi inşaata, tamirlere vesair askeri işlere lüzumlu olan bütün malzemeler, vasıtalar, âletler, makineler ve cihazlar;

8 — Her türlü cer ve nakil vasıtaları ile hareket istihsal eden vasıtalar için kömür, benzin, mazot, yağ vesair maddeler;

9 — Kılavuzlar, sâiler, her türlü askeri hizmete lüzumlu işçiler;

10 — Cephede, asker veya sivil sıhhat teşkilâtı olmyan sair yerlerde yaralı ve hasta askerlere, bu teşkilâta gidebilecek veya sevkolunabilecek bir hale gelinceye kadar mahallî idare veya köy heyetlerince münasip binalar veya evlerde baktırılıp yatırılmak hizmeti;

11 — Askeri teslihatta, teçizata, ilâçlara ve pansuman malzemelerine müteallik her türlü eşya, tıbbi âletler ve cihazlar, yatak takımı ve konaklamaya ait her türlü eşya ve maddeler;

12 — Askeri ihtiyaçlar için zaruri olan her türlü maddeler ve hizmetler. Seferberlikten gayri hallerde bu madenin muayyen bazı kısımları üzerine millî müdafaa mükellefiyeti konulabilecektir.

Gerek millî müdafaa mükellefiyeti vazolunan müessesesi dahilinde ve gerek sürücüsü olduğu nakil vasıtası, başında çalıştırılmak üzere, hakkında şahsen millî müdafaa mükellefiyeti tatbik olunan kimselerden askerlik mükellefiyeti haricinde bulunanlara istihdamları devam ettiği müddetçe ücret veya yevmiye veya tazminat verilecektir.

Millî Müdafaa mükellefiyeti nasıl tatbik edilecek?

Her vilâyet veya kaza merkezinde en büyük mülkiye memurunun reisliği altında en büyük maliye memuru ile askerlik şube reisi, askerlik şubesi bulunmayan yerlerde jandarma kumandanından ve belediye ile ticaret ve Sanayi Odası tarafından seçilecek birer zattan mürekkep bir millî müdafaa mükellefiyeti komisyonu bulunacaktır.

Tazminat ve ödeme işleri haric olmak üzere müstacel işlerde millî müdafaa komisyonuna izafeten muameleyi yapmak üzere nahiyeye merkezlerinde nahiyeye müdürlerinin reisliği altında jandarma kumandanı ve varsa belediye reisininde yoksa nahiyeye merkezinin muhtarından ve köylerde muhtar ve ihtiyar heyetini teşkil

edenlerden mürekkep muvakkat birer tali komisyon teşkil olunabilecektir.

Millî müdafaa mükellefiyetleri, millî müdafaa mükellefiyetleri komisyonları vasıtasıyla tatbik edilecektir. Eğer bir mahalde, millî müdafaa mükellefiyeti komisyonu bulunmaz veya bir mükellefiyetin acele tatbikine zaruret hâsıl olup ta usulü dairesinde komisyona müraacaat imkânı bulunmazsa mükellefiyet doğrudan doğruya askeri makamlarca tatbik olunacaktır.

Her türlü teslimler, askeri makamlarca tayin olunacak tesellüm heyetlerine makbuz mukabilinde yapılacaktır. Komisyonlar, istenilen şeyi, mevcut olan ve olmyan ahali üzerine tarh ve tevzi edeceklerdir. Bu tevzi herkese ayırtmaz, fakat mevcutlara göre bir nisbet dahilinde yapılacaktır.

Millî müdafaa mükellefiyeti hükümlerinin tabiki için hazırlıklar bitmiş gibidir.

Erzincanda Bitirilen Bir Yol

Erzincan (TAN) — Erzincan - Söke - Kelkit yolunun Erzincan vilâyeti dahilindeki kısmının yapılması bitirilmiştir.

BORSA

ÇEKLER

24 - 10 - 1939

Londra	5.21
Nevyork	129.28
Paris	2.9525
Milano	6.595
Cenevre	29.18
Amsterdam	69.145
Berlin	—
Brüksel	21.80
Atina	0.965
Sofya	1.58857
Prag	—
Madrid	13.1075
Varşova	—
Budapeşte	23.29
Bükres	0.93
Belgrad	2.48
Yokohama	30.4375
Stokholm	31.0125
Moskova	—

ESHAM VE TAHVİLÂT

1938 % 5 ikramiyeli	19.55
Ergani	19.20
Anadolu Müessil	34.30

İŞİN ŞAKASI

Sığınak Olan Köstebek Yuvası

Yazan: NACI SADULLAH

Şimdi, Fransada, İngilterede, Almanya da ve harp tehlikesini yakından hissedilen bütün memleketlerde, hümmalt bir göç faaliyeti var: Milletler, harıl harıl "sığınak", lara taşınıyorlar. Fransız, İngiliz, Alman gazeteleri, "sığınak", nükteleri, "sığınak", havadisleriyle dolu. Şimdi artık Mehmetçğin meşhur şarkısını, Avrupa milletleri hep bir ağızdan okuyabilirler: "— Ölmeden mezara gömdüler bizi!.."

Bu hazin manzaradan da belli ki, beseriyyet yavaş yavaş "yerin dibine geçiyor!.. Fakat bu, sadé korkusundan değil, galiba biraz da... hicabından!

Bu münasebetle yapılan karikatürlerin en nefisi, iki köstebek arasında geçen bir konuşmaydı: Yuvaları sığınak haline getirilip dağıldığı için, biçare köstebekler açıkta kalmışlar. Yuvasız kalan köstebeklerden birisi arkadaşına:

"— Gördün mü diyord, biz bile "bitaraf, kalamadık!.."

Görüyorsunuz ya? Nihayet, biçare köstebekler de "istilâ", ya uğradılar. Bu vaziyete düşen beseriyyeti ne kadar ayıplarsalar haklarıdır. Fakat, bereket ki, "sığınak", haline sokulan köstebek yuvalarını istilâ eden insanların maskeleri var: Bu maskeleri, sadé zehirli gazdan değil, beseriyyeti ayıplayan köstebeklerin hakları ile koruyacak: Zira yerin altındaki masum yuvasını bile basan bu istilâcı insanlığın suratına, biçare köstebek bile tükürdü: Bu itibarla... Maskelerimize şükredelim!

ÖLÜM

Sabık Sadrazam Mareşal Salih, kisa bir rahatsızlıktan sonra Ramazanı şerifin 11 inci Salı günü Rahmeti Rahmana kavuşmuştur. Cenazesi bugünkü Çarşamba günü Göztepedeki köşkünden saat dokuz buçukta Kadıköye ve oradan da motörle on buçukta Sirkeciye naklolunacak cenaze namazı öğleye müteakip Beyazıt camiiinde kıldıldıktan sonra Vasiyeti üzerine Eyüpteki aile kabristanına defnedilecektir.

Merhuma Allahtan rahmet diler kederli ailesine taziyetlerimizi sunarız.

VEFAT

Merhum Muallim Abdullah Vehbi Fıratlının Refikası ve Hicabi Fıratlı, Rikâbi Fıratlı, Muzaffer Fıratlının anneleri Bayan Nezire Fıratlı vefat etmiştir. Cenazesi bugün öğleye müteakip Fatih camiiinden kaldırılarak Edirnekapıdaki aile kabristanına defnedilecektir.

İki Büyük Konser

Cumhuriyet bayramı şerefine ve Türk matbuatı işçileri menfaatine 28 birinciteşin cumartesi akşamı Taksimde Dağçık klübünde bir müsamer tertip edilmiştir. Münir Nurettin ve arkadaşları tarafından alaturka ve Bayan Babikyan ile Bayan Hege taraflarından alafranga konser verilecektir.

Ayrıca caz, monoloğ, muhtelif eğlenceler ve sürprizler vardır. Dühuliyeye eli kuruştur. Elbise serbesttir.

Tevfik Fikret Hakkında Konferans

Şişli Halkevinden: 27 teşrinievvel cuma akşamı saat 21 de Nişantaşında Şişli Halkevinde (Tevfik Fikret ve son münakaşalar) mevzu ve Edebiyat öğretmeni Muvaaffak Benderli tarafından bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

CUMHURİYET BAYRAMI ŞEREFİNE GÖRÜLMEMİŞ BİR SİNEMA PROGRAMI

Yarın gündüz matinelere den itibaren

LÂLE SİNEMASINDA

Şimdiye kadar görülen tekml komiklerin en kuvvetlisi Amerikanın en meşhur komiği Lâstik ağızlı

JOE BROWN'un yarattığı neşe fırtınası

TÜRKÇE

POLO ŞAMPİYONU

Bütün İstanbul gelecek... Tekmil halk katılacaktır... Ayrıca: Senenin en fevkalâde Gangster Film. Fransızca

ÖLÜM HARBİ

HUMPHREY BOGART - GEORGES BRENT

Hususi ilâve: En son gelen Metro Jurnal'da, İngiliz Askerlerinin Fransaya nakli ve hududa sevkî - Fransız Ordularının Alman topraklarına girişi - Cephede tayyare hareketi ve Harp haberleri.

Senenin ilk büyük Türk Film

ALLAHIN CENNETİ

Baş Rollrde :

Münir Nureddin - Hâzım - Feriha Tevfik - Behzad - Halide - Muammer - Hâdi - Suavi - Gülseren Sadak

Yarın Akşam İPEK ve SARAY Sinemalarında

Biletlerin bugünden aldrılması rica olunur.

RADYO

ANKARA RADYOSU

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

Türkiye Radyosu Ankara Radyosu

Dalga Uzunluğu

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw

T. A. Q. 19.74 m. 15195 Kcs. 20 Kw

T. A. P. 31.70 m. 9456 Kcs. 20 Kw

Çarşamba, 25. 10. 1939

12.30 Program ve Memleket saat ayarı, 12.35 Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50 Türk müziği (Pl.), 13.30/14.00 Müzik (Küçük orkestra — Şef: Necip Asım) 1 — J. Strauss: Mavi Tuna Valsi, 2 — Brusselmans: Felemenk raksı, 3 — J. Brahms: Macar dansı, No. 8, 4 — Grieg: Pergunt suiti.

18.00 Program, 18.05 Memleket saat ayarı, Ajans ve Meteoroloji haberleri, 18.25 Türk müziği. İngiltere radyo idaresinin talebi üzerine İngiltereye ithaf edilmiş olan bu program, mezkûr idarece Rö-transmisyon suretile naklen nesredilecektir.

19.00 Türk müziği, karışık program. 19.25 Konuşma (Ormanlarımızı tanıyalım ve koruyalım), 19.40 Türk müziği (Fasil heyeti), 20.20 Temsil, 20.50 Konuşma (Haftalık posta kutusu), 21.10 Müzik (Riyaseticümhur bandosu — Şef: İhsan Küncer), 1 — R. Chapi: A Bunch of Roses (Marche Espagnole), 2 — P. A. Steck: Flirtation (Valse - Intermezzo), 3 — G.

Bugün Matinelere den itibaren

FERAĖ ve AZAK

I - KEŞİF ALAYI İngiliz - Rus

Sayırsız Milyonlar... Kasırga gibi dünyayı saran Ordular... Şimşekler gibi ülkeler aşan kahramanların muzaferiyet destanı (Mıslı görülmemiş harikalar filmi)

II - CESSUR POLİSLER Amerika'nın Ölüm kaynağı

Gangsterlerle en Modern kuvvetlerin kanlı savaşı

AZAK'da Bugün FERAĖ'da

Bu Akşam MELEK Sinemasında

Başlayacak olan senenin en Güzel Film

Çıkmaz SOKAK

Şaheserini yaratan Kıymetli artistler:

CORINNE LUCHAIRE - ANNIE DUCAUX

DİKKAT: Bu Akşam için Loca kalmamıştır. Numaralı Koltuklar Bugün sabahtan itibaren alınabilir.

Program ilâve olarak:

TÜRK - FRANSIIZ - İNGİLİZ

Anlaşması - Ankarada yapılan imza merasimi

TAKSİM SİNEMASI

27 1 inci BU CUMA Matinelere den itibaren

HARP

CHARLES BOYER TÜRKÇE ANNA BELLA -SÖZLÜ-

Aşk, vazife, kahramanlık filmi

Vatanını seven her ferd bu büyük eseri seyretmelidir

25 İktisatın 1939

TAN

ABONE BEDELİ

Türkiye	Enebl
1400 Kr	1 Sene 2800 Kr.
750 "	6 Ay 1500 "
400 "	3 Ay 800 "
150 "	1 Ay 300 "

Milletlerarası posta itfahına dahil olmayan memleketler için abone bedeli müddet sırasıyla 30, 16, 9, 3,5 liradır. Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

GÜNÜN MESELELERİ**Bizde Münakaşa Niçin Şahsiyata Dökülüyor?**

Bütün gayretlere rağmen, maalesef, "edebî, namı altında açılmış münakaşaların, başında, ortasında veya sonunda şahsiyata dökülmesi mümkün olamıyor. Gazetelerimiz arasında, senelerdenberi, yapılmış münakaşalarda bir tanesini bile hatırlamıyoruz ki, şahsiyata dökülmeden kapanabilmiş olsun: Bu, bir fikri müdafaa etmenin, bir şahsa çatmaktan daha kolay görülmesinden ve bir fikir münakaşasını, büyük bir kalabalık önünde kaybetmeye katlanabilecek seviyeye yükseltilmiş bulunmamızdan ileri geliyor: Bu yüzden ki, bazan, toleranssızlığı, bir edebî münakaşaya baston, veya yumruk kavgasına dökülecek dereceye vurdularımız oluyor.

Halbuki, bugün, münevver olmayan pehlivanlar bile mağlûbiyeti hazma alıştılar. Onların telâkkileri bile, münevverlerimizin telâkkilerinden daha yüksek bir seviyeye vardı: Bunun içindir ki, mağlûp pehlivanlar, galip pehlivanları hürmetle kucaklamak civanmertliğini gösterebiliyorlar.

Halbuki, bu civanmertlik, maalesef, henüz, fikir sahasına kadar sırayet edemedi: Maalesef, hâlâ, inananlarımız var ki, bir insanın şahsına taarruz etmekle, onu bir fikir münakaşasında yenmek mümkündür. Halbuki, nazarı itibara alınmıyacağından emin olduğumuz halde, cılız bir ümitle, bir defa daha tekrarlıyoruz ki, bir münakaşada fikri bırakıp sahibine saldırmak, bir futbol müsabakasında topu bırakıp adama saldırmaktan daha az zararlı, ve daha az garip bir hata değildir!

Çocuğunu Sokağa**Atan Ana**

Dünkü "TAN", gazetesinde okuduğumuza göre, bir kadıncağız, yavrusunu sokağa bırakıp, hastalanmasına sebep olmak suçile mahkemeye verilmiş. Kadın, kendisini, bu suçla itham edenlere, şu sözlerle cevap vermiş:

"Ben çalışıyorum. Fakat kazancım, beni yarı aç yaşamaktan kurtaramıyor. Bu vaziyette çocuğuma da bakabilmeme imkân yoktu. Bu kanaati edinince, onu Darülaceze vermek mecburiyetini duydum. Fakat, Darülaceze, çocuğumu kabul etmedi. Yalvardığım, ağladığım halde, bana:

"— Olamaz... dediler... Biz, analı çocuk alamayız..."

Çaresiz, yavrumu alıp geri döndüm. Komşularımın birisi bana akıl verdi:

"— Sen, dedi, çocuğunu sokağa bırak: O zaman, onlar: "Metrük çocuktur!" diyerek, yavrumu almak mecburiyetinde kalırlar!"

Ben de bu nasihate kandım, yavrumu sokağa bıraktım. Fakat bittabi, onun oradan, polisler tarafından kaldırılıp götürülüşünü gözlerimle görmeden savuşup gidemedim. Yavrum, orada kimse tarafından görülmediği takdirde, onu alıp eve götürmek mecburiyetindeydim. Bu tecrübe, beni, çocuğumun görülüp alınacağı zamana kadar tekrarlamak niyetindeydim. Bu niyetle, yavrumu emin bir sokak köşesine yerleştirdikten sonra, kendim de münasip bir yere gizlenip, yavrumun benim sefaletime ortak olarak ölmekten kurtarılacağı ümitle beklemeye başladım. Fakat maalesef, o sırada, cürmü meş-

(Devamı 7 incede)

Bugün büyük Türk sosyoloğu Ziya Gökalp'in ölümünün 15 inci yıldönümüdür. Sosyoloji ilmini kuran Fransız filozofu Auguste Comte'dan sonra, bütün dünyada, sosyolojiyi bir ilim haysiyetile tetkik ve tedrisi kendisine meslek edinmiş ilk ve nadir mütefekkirlerden biri de Gökalp'tir. Bu itibarla bu ilim, memleketimizde, diğer birçok garp memleketlerine nazaran daha fazla tekâmül edebilmiştir. Aşağıdaki yazı Gökalp'in şahsiyeti etrafında toplu bir fikir vermektedir:

Ziya Gökalp'a Heyecan Veren Bir Telgraf

Yazan:

Ali Nüzhet GÖKSEL

Onun çocukluk ve gençlik arkadaşları anlatıyorlar: Ziya, şahsî meselelerde en korkunç hâdiseleri, en tahammül edilmez üzüntüleri, ızdırapları tabii görür, onları büyük bir sükün ve vakarla karşılardı:

Gökalp, henüz bir idadî talebesi iken Vali Sırrı Paşanın mektebi teftişte bulunduğu bir zamanda, akşamları mutak olan "Padişahım çok yaşa", nakaratını bağurmak üzere toplanan çocuklar arasından birdenbire ortaya atılan on beş yaşındaki Ziya:

Millet çok yaşa diye bağırıyor için mabeyine jurnal ediyor. Artık günlerce polis dairesinde sıkı bir sorguya çekilirken bile o mutak sükûtunu bir an olsun bozmuş ve korku eseri göstermemiştir.

Ziya, gençlik çağında iken meşhur millî aşiret reisi İbrahim Paşanın takat getirilmez tazyikine karşı Diyarbakırlıları isyana teşvik ediyor. Nihayet galeyana gelen halkın başına geçiyor. Büyük bir kalabalıkla telgrafhaneyi basıyorlar. Bütün resmî, hususî muhabere tatil ediyor. Günlerce yalnız Ziya ile mabeyin arasında şiddetli muhabere oluyor. Bu arada valinin tehditlerine karşı halkın cesaretinin de kırılmamasına çalışıyor. Netice: Kızıl sultanı yola getiriyor. İbrahim Paşanın tenkilî cihetine gidileceği iradesi çıkınca kadar Ziya, isyanında devam etmiştir. Bu müdet zarfında telgrafhaneyi saran inzibat kuvvetlerinin hapis ve nefî tehditlerine rağmen fikirleri muzaffer oluncuya kadar telgrafhanede muhabereyi geri durmamıştır. Bu hâdisede orada hazır bulunnalar anlatıyorlar: O, her zamanki gibi sakin, telâşsız ve korkusuzmuş.

31 Mart faciasının şaşkın aktörlerinin yaptıkları gibi Diyarbakırda da "şeriat", "padişah", propagandasına inanan ve menfaatini o idarenin devamında bulan müteassıp bir kısım halk isyan etmişti.

O zaman İttihat ve Terakki Cemiyeti henüz meydana çıkmıştı. Orada Ziyaya inanan bir kaç arkadaşından başka kimse yoktu.

Halbuki âsiler, saatten saate büyüyordu. Bunu önlemek isteyen Ziya, onların cemiyet merkezine gidiyor. Âsileri yola getirmek için bir hürriyet nutkuna başlıyor. Buna tahammül edemeyen o müteassıp başlardan biri: "Bu kâfirin derisini yüzecek bir dindar yok mudur... Diye bağurması üzerine o kalabalıkta bir hareket başlar. Ona, saldıracak olurlar. Fakat Ziya, bu sözlerle karşı lâkayt kalır ve nutkuna devam eder. Onun bu kahramanlığı karşısında kara kuvvetin hücumu kırılır. Âsi başın emirleri mağlûp olur.

Orada bulunanlar anlatıyorlar: O zaman da Ziya, yine sessiz, çehresi ve hareketleri her vakit gibi tabii ve telâşsızdı.

Ziya Gökalp, Diyarbakırda "Jön Türk", cemiyetinin neşriyatını okuyor ve her tarafa yayıyor. Ayrıca onların gazetelerine yazı yazmak cesaretini gösteriyor. Ve bu arada bir çok sıkıntılara uğruyor. Polis tarafından takip ediliyor. Sorguya çekiliyor. Fakat, mutak olan sükûnet ve tevekkülünü bu arada da bırakmıyor.

O, baytar mektebinde politika ile uğraştığı için Yıldız sarayında sorguya çekiliyor ve dokuz ay Taşkışlada hapsine karar veriliyor. Bu arada günlerce aç kalmasına

rağmen o gena sakin, dalgın, düşünceli vaziyetinden bir türlü ayrılmamış orada da evinde olduğu gibi okumuş ve düşünmüştü.

Mütereke günlerine ait hatıralarından bir kısmını şöyle anlatıyorlar:

Profesör Semseddin anlatıyor: "Bir gün Darülfünunun içtimaiyat darülmehalsinde birlikte bir mesele münakaşa ediyorduk. Birden kapı açıldı. Hâlâ ara sıra tesadüf ettiğim uzun boylu, zayıfca kısa sakallı bir adam içeriye girdi. Ziyaya yaklaşarak eline bir kâğıt uzattı. Ben o adamın hal ve tavrından, aynı zamanda kapının önünde dikilen diğer iki yabancının tarassutkâr vaziyetlerinden kuşkulandım. Kâğıdın mahiyeti hakkında bir şey anlamak fikrile Ziyanın çehresini tetkikle koyuldum. Fakat, o, her vakitki gibi telâşsızdı.

Hattâ biraz da lâkayttı. Kâğıdı birtirdi, cebine koydu. Her zamanki gibi itiyadı veçhile "pek âlâ...", makamında boynunu büktü. Gelen adamla gitmek üzere ayağa kalktı. Yürürken "derse giremeyeceğim idareye malumat verirsiniz diyerek kapıdan çıktı. Vaziyeti anlamıştım. Gelen adam polis hafiyesi ve getirdiği kâğıt ta tevkif emri idi. Ziya Darülfünun kürsüsünden haphishanenin ratip bir köşesine götürülüyordu. Bütün bu macera esnasında Ziya her vakitki gibi sakin ve telâşsızdı.

Ziya, Bekirağa bölünde mevkuft ve idamına bir ip ucu bulunmak üzere Divanharbe götürülür ve getirilirken aynı vaziyette idi...

Felsefe muallimi Hâtemi Seni anlatıyor: "Harbin son günleri gelmişti. Malûm akıbetler belirdi. Bir gün derse girmeden evvel, Ali Kemalin o günkü gazetesinde çıkmış bir makalesini getirdiler. Ziya Gökalp idam edilmelidir serlâvhâl bir başmakale. Sıfıf girdi aynı soğukkanlılıkla dersini verdi. Benzinde solgunluk bile yoktu. Kendisine mahut makale hakkında fikrini sorduk. O, içtimai bir hâdisede. O kadar..."

Buna ilâve ediyor: "Bu manzara baldıran zehirini titremeden içen Sokratın ölüm karşısında duyduğuydu kayıtsızlıktan farkıydı..."

Bu tevkif hâdisesinden evvel Telâf Paşanın bütün ısrarına rağmen memleketten kaçmayı kabul etmemiştir. Bu arada gene Ömer Seyfeddinin bütün ricalarına karşı: "Benim hiç bir lekem yoktur, binaenaleyh ne gizlenir, ne de kaçırım..." Demiş ve büyük bir cesaretle hâdiselerin seyrine kendini

terketmiş, bu suretle kendi taliini yurdunun mukadderatına bağlamış, bu zamanda da vaziyetinde hiçbir fevkalâdelik sezilmemiştir.

Profesör Doktor Abdülkadir anlatıyor:

Tevkifhane ile günlerin derin heyecanı ile bir çokları şaşırıp kalmışlardı. Onlarda gayritabii haller görünüyordu, acı acı düşüncelerle tehlikenin yaklaşan korkulu temasından ürkenler çoğalıyordu.

Bu vaziyet karşısında Gökalp'i, ya karyolasında oturmuş okurken görür, yahut etrafında toplananlara ümit ve iman telkin ederken görürdüm. Halbuki, o zaman duyduklarımıza göre en ağır ceza onun ismi etrafında toplanmıştı. Fakat ondaki iman, çelikten bir zırh gibi korku denilen zaaf hislerini onun benliğine yaklaştırmaktan onu uzak tutmuştu.

O, alelade zamanlarda olduğu gibi sakin ve telâşsızdı.

Gökalp, Malta yolunun en endişeli zamanlarında, Malta zindanının en ümitsiz günlerinde o, yarattığı hava içinde ümit felsefesinin ferahlatıcı inaniyle herkesi teselli ve ümit vermişti.

Orada bulduğu, "her insanın iki tarafı vardır. Biri melek diğeri hayvandır. Bizim melek cehetimiz İstanbulda kaldı. İngilizler bizim hayvan tarafımızı burada hapsediyorlar... Gökalp, bu buluşu ile neşeleniyor ve büyük bir ümitle millî imanın şahlanmasını gözetleyip duruyordu.

Halbuki kendisi orada parasız. Ailesi de İstanbulda kimsesiz ve yoksul kalmıştı. Bütün bu ümit kırıcı ve usaç verici vaziyetlere o, yüz çevirmiş, gene profesörlük vazifesine başlamıştı. Orada bulunan ihtiyar vezirler paşalar, muharrirler onun etrafına toplanır üstat, onlara felsefe ve içtimaiyat okuturdu. Zaten Gökalp için yazmak ve okutmak meselelerinden zamanın, yerin müsaadesizlik davası bahis mevzuu olamazdı. O, ölüm döşeginde de ziyaretine gelenlere sen derslerini verip te öyle gitmiş değil miydi?

Bu zamanda da yeis denilen, ümitsizlik havasını koklamış değildir.

Gökalp Diyarbakırda geçen uzun parasızlık günlerinde "Küçük Mecmua", ile uğraştı. Bu suretle yurdun her tarafına kafasını ışıklarını yaydı. O zaman bütün İstanbul gazeteleri ondan makaleler iktibas ediyordu. Falih Rifkinin dediği gibi: Küçük Mecmua o zamanın bir fikir mihrağı olmuştu.

GÖRÜŞLER

Ziya Gökalpa

Ait Şahsî 25.10.39

Bir Hâtıra

Yazan: Sabiha Zekeriya Sertel

Bugün Ziya Gökalpın ölüm gününü hatırlıyoruz. Her sene kendisine karşı Juyduğumuz saygıyı ifade için yaptığımız bu ihtifalde Ziyanın ilmi, fikri kabiliyetini konuşuyoruz. Bu sene Ziya Gökalpı, şahsî bir hatıramla anmak istiyorum.

Meşrutiyet devrinde Ziya Gökalp, Türk cemiyetinin içtimai bünyesini tetkik etmiş, bu cemiyetin geçireceği içtimai istihaleleri evvelden haber vermiş bir mütefekkiridir. İddialarını eserlerinden ziyade Türk ocuğunun kürsüsünden yayardı. Ben de onun konferanslarını heyecanla dinlerdim. Hattâ ilk ilim heyecanını ondan aldım diyebilirim.

Amerikadaki tahsilden döndükten sonra kendisini ziyarete gittim. Bulamadım. Bir gece, bir apartmanın çatı katında oturduğumuz halde, hastalığını düşünmeden beş kat merdiveni çıkarak bizi ziyarete geldi. Rengi limon gibi sarı idi... Artık hastalığı onu son devresine erdirmiş, fakat bundan bizim gibi kendisinin de haberi yoktu.

O gece konuştuk... Ben ona Amerikada, içtimai huzursuzluklara karşı alınan içtimai tedbirleri, içtimai yardım teşkilâtını, Amerikan cemiyetindeki içtimai mücadeleleri anlattım. Bu huzursuzluklara karşı alınan içtimai tedbirleri, çalışma metodlarını, bu çalışmaların içtimai bozuklukları kökünden tâmir etmesi bile, verdiği semereleri saydım. Bizim memleketinde de bu teşkilâta şiddetle ihtiyaç olduğunu, hattâ buna bir başlangıç olmak üzere Himaye Etfal Cemiyetine verdiğimiz bir raporu gösterdim.

Ziya Gökalp, dinledi, dinledi, ben onun fikrini öğrenmek, ondan bir cevap almak için, uzun zaman bekledim. Masanın üzerinde duran kurşun kalemini elinde çevirdi, çevirdi, önüne bakıyor, konuşmuyor, sadece düşünüyordu. Ziya Gökalp kafasında bir fikri formüle ederken böyle uzun zaman düşünürdü. Sonra kalemi elinden bırakarak, başını kaldırdı:

— Bu dediklerinizi yapmak için her şeyden evvel, paradan, teşkilât, metoddan evvel tolerance lâzım, dedi.

O zaman çok gençtim. Bu işte her şeyden evvel için tolerance lâzım olduğunu anlamadım. Fakat hayata girdikten, samimi her mücadeleden ve muvaffakiyetsizliklerle karşılaştıktan sonra Ziya Gökalpın niçin tolerance lâzım dediğini anladım.

Her fikir, her teşebbüs, içtimai terakkinin her adımı, dar bir düşünüş çerçevesi içinde, muayyen kalıplara dökülür, başka cemiyetlerin içtimai terakkilerine karşı şoven bir zihniyetle hudutlar çizilir ve kapatılır, elbette teşkilâttan ve metoddan evvel tolerance lâzım. Bir fikir tolerance'ı... Her fikrin serbest konuşulmasına, her çarenin serbest münakaşasına meydan veren bir fikir demokrasisi... Memleketimizde demokrasinin daha mütakim bir devre girdiği günlerde Ziya Gökalpın tolerance sözünü hatırladım, ve daha kuvvetle anladım.

Zelzele Tavşanında Birçok Evleri Bozdu

Tavşanlıdan yazılıyor:

Aynı yirminci gecesi vuku bulan zelzele 6 saniye devam etmiş ve oldukça şiddetli geçmiştir. Bir çok binalar, içinde barınılmıyacak bir halde hasara uğramıştır.

Korku ve heyecana kapılan halk, kırlara, meydanlara iltica etmiştir. Hafif hafif zelzeleler devam ediyor.

Hendekte

Hendek. (TAN) — Aynı yirminci gecesi iki dakika fasıla ile ikisiz saniye devam eden iki zelzele olmuştu.

Çorumda Petrol Bulundu

Çorum — Yeni haphishanenin temelleri kazılırken petrol damarlarına tesadüf edilmiştir.

Buraya bir petrol mütehasasının gelip tetkikatta bulunması bekleniyor.

Almanya ile Ticarî Münasebetimiz

(Başı 1 incide)

rattı ve Almanya'ya ihraç ettiğimiz malların çoğu elimizde kaldı.

Fakat Almanlar ticarî münasebetlerin bu şekli almasından memnun olmadılar. Onlar İngiliz blokasının müessiriyetini sifra indirmek için bütün Tuna ve Balkan memleketleriyle ticarî münasebetlerini eski şekle idame etmek ihtiyacındadırlar.

Deutsche Allgemeine Zeitung gazetesi "Cenubu Şarki havzası ve abloka" serlavhali bir makalesinde diyor ki:

"Alman iktisadiyatını abloka içine almak isteyen bir kimse hiç şüphesiz Atlantik denizine alâkadâr bütün seyrisferi durdurmak zaruretindedir. Fakat iş bununla kalmaz, zira aynı zamanda Şimalden Baltık denizini, Şarktan Sovyetler Birliğini, Cenuptan, daha doğrusu Cenubu şarkiden, Balkanları tecrit etmek mecburiyetinde kalır ki, bu da imkânsızdır. Bu vaziyet Almanya sarıh, fakat hiç de yeni olmayan bir yol göstermekte, yani Cenubu şarki devletleriyle esasen mevcut münasebatı kuvvetlendirmek lüzumuna işaret etmektedir. Demek ki, Alman ekonomisi, kendisini yoracak ve vakit kaybettirecek bir politika peşinde koşmayacak, bilâkiss ananevi ekonomî siyasetine devamla iktifa edecektir. Nitekim Reich hükümeti, 1931 senesinde Tuna yoluna yapılan ihracatın, yani Bulgar, Rumen, Yugoslav, Macar, Yunan ve Türk ihracatının altıda birini çekerken, 1937 de beşte ikisini çikmiştir ve bugün büyük Almanya, Cenubu Şarki ihracatının yarısını almıya muktedirdir. Yukarıda mütela ettiğimiz müddet zarfındaki ithalâtın kıymetini gözden geçirecek olursak, görürüz ki, 1933 senesinde 1029 milyon mark tutan bu ithalât, 1938 senesinde 1621 milyon marka balığ olmuştur. Bu inkişafın, İngiltere ve Fransa tarafından yapılan müdahalelere rağmen, vukubulduğunu kaydedtiğimiz zaman Cenubu Şarki havzasının Almanya ile tabii bir mübadele esasıyla bağlı olduğunu derhal anlarız. Bu havza, Almanyanın muhtaç olduğu her türlü ihracat maddesine malik olduğu gibi, diğer taraftan da Almanyanın ihraç edebileceği her türlü malı çekmeğe muktedirdir. Bu hususta ilk adım Alman - Rumen anlaşmasıyla atılmıştır."

Görülüyor ki Türkiye ile eski ticarî münasebetini idame etmek Almanya için hayati bir ehemmiyeti haizdir.

Nitekim Alman firmaları mütemadiyen Türk müşterilerini mektuplar göndermekte, fabrikalarının eskisi gibi çalıştığını, Türk malına mukabil Alman malı vermeğe hazır bulduklarını bildirmektedirler. Fakat biz, Alman malı yerine döviz istemekte ısrar ettiğimiz için bu münasebet bir türlü tabii seyrini bulamamaktadır.

Bunun üzerine Almanlar yeni bir yol keşfetmişlerdir: Mutavassıt devletler vasıtasıyla Türkiyeden mal almak. Bu mutavassıtlar kendileriyle normal ticarî münasebetlerle bulduğumuz devletlerdir, bunlar arasında en başta gelen iki devlet vardır: İtalya ve Romanya.

Almanya doğrudan doğruya Türkiyeden mal alamayınca Romanya ve İtalyadaki firmalara sipariş veriyor. Bu devletler bizden aldıkları malın üzerine komisyonlarını da ekliyerek klining usulü Almanya'ya satıyorlar. Almanya şimdi bu yeni usulü organize etmekle meşguldür. Teşkilât tamamlandı, Tuna ve Balkan yolları açıldığı zaman bu usulün tam bir süratle işlemeğe başlayacağı görülecektir. Ve o vakit Almanya bizden eskiden çektiği malların yine hepsini çekmeğe çalışacaktır.

Yalnız bu usulden istifade eden sadece mutavassıt rolünü oynayan devletlerdir. Çünkü bunlar bizden on kuruşa aldıkları bir malı Almanya'ya 20 kuruşa satacak ve aradaki farktan istifade edeceklerdir. Bu suretle mutavassıt devletler bizim hesabımıza zengin olacaklardır.

Ancak İngiliz sermayesi piyasamıza girmeğe hazırlanmaktadır. İngiltere ve Fransa Türkiyeyi harici siyasetinde mühim rol oynamaya karar vermişlerdir. Şimdiden birçok ihraç mallarımızı almak için teşebbüslere girmişlerdir. İngiltere ve Fransanın Türkiye ile ticarî münasebetlerini arttırmaları, Türkiye için yeni pazarların açılması demektir. Binaenaleyh Türk harici ticareti yeni bir inkişaf imkânına kavuşuyor demektir.

İngiltere ve Fransa ile tesis edeceğimiz normal ticarî münasebetler.

Fransa, İngiltereden Ayrı Şerefsiz Sulh Yapmıyacak

Berlin Artık Avrupada Yer İstemiyormuş

(Başı, 1 incide)

bu ihtilâfı hal için Almanya tarafından yapılan teşebbüslerin bir tarihçesini yapmış ve bugünkü harbe Polonyanın sebebiyet verdiğini isbata çalıştıktan sonra:

Alman Harici siyasetinin daima Versailles muahedesinin ortadan kaldırılmasına matuf bulunmuş olduğunu hatırlatmış, bu muahedenin son tādiline kadar bütün tadillerinin kan dökülmeden yapılmış bulunduğunu, Führerin garp demokrasilerinin hayatı menfaatlerine dokunmadığını kaydelemiş, buna rağmen bilhassa İngilizlerin daima muhalefete karşışmış ve her defasında Hitlerin Fransa ve İngiltere ile normal münasebata girişmek için tekrar tecrübeler yaptığını bildirmiştir.

Sulh Meselesi

Nazır bu bahiste, 1933 te Daladier ile iyi münasebat ve silâhsızlanma hakkında tasavvur edilen mülakatı, Hitlerin Fransa ile anlaşmak arzusunun Daladier tarafından son dakikada reddedildiğini, bir kaç hafta sonra da Başvekillikten çekilmiş bulunduğunu, sukutunun sebebi hiç şüphesiz İngiltere olduğunu hatırlatmış, bundan sonra Führerin İngiltere ile anlaşmak için yaptığı müteaddit teşebbüsleri, bilhassa deniz anlaşması, Hollanda, Belçika ve Fransanın bütünlüğü, İngilterenin dünyadaki menfaatlerine riayet meselesi ve hattâ iki memleket arasında tedafü ve tevavüzü bir ittifak akdi hakkında Führer namına kendisi tarafından İngiltereye yapılan tekliflere işaret eyledikten sonra Almanyanın başka memleketlerle de nasıl aynı suretle yaklaşmaya çalıştığını ve muvaffak ta olduğunu anlatmıştır.

Almanya ve Müttetikleri

İşte bu suretledir ki, İtalya ile Akdenizde ve Japonya ile Uzak Doğuda samimi ve hakiki bir dostluk teessüs etmiştir. Az zamandanberi Sovyetler Birliği de Almanya dış politikasının dostları arasında yer almış bulunmaktadır. Bu dostluğun derin olması için bütün tedbirler alınmıştır. Bu iki devletin hayat sahaları birbirine temas etmek, birbirini kesmemektedir. İki devlet arasında herhangi bir toprak ihtilâfı ebediyen bertaraf edilmiştir.

Harbin Mesuliyeti

Von Ribbentrop bundan sonra harbin mesuliyeti meselesine temas ederek bu nokta üzerinde uzun uzadıya durmuştur.

Bütün dünya kani olmuştur ki Fransa milleti bu harbi istememiştir. Fransız milleti bugün de, yarın da harpten ziyade sulhü ister, fakat harp kendisine İngiltere tarafından ve Fransız hükümeti tarafından dikte edilmiştir.

İngiltereye gelince, Alman Hariciye Nazırı şimdiki İngiltere hükümetinin bu harbi senelerdenberi gizlice ve metodlu bir şekilde hazırladığına dair delillere malik olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

Dünyanın büyük bir kısmı, Münih konferansını Chamberlain'in bir barış eseri zannetmiştir. Bu büyük bir yanlışlıktır.

İngiltere Çekoslovak hükümetine yardım etmiş ve bu suretle kendi muhalelesi olmadan kolaylıkla halledilebilecek olan bir meseleden bir Avrupa buhranı ortaya çıkarmıştır. Son dakikada Münih'te yaptığı şey ile hatasını kısmen tamiir etmiştir.

Chamberlain Münih'e harbe mâni olmak için değil, harbi tehir için gelmiştir. Çünkü o zaman İngiltere hazırlanmış değildi.

İngiltere hazırlandıktan sonra Polonyaya garanti vermiştir. İngiltereye alâkadâr eden bir şey Polonyanın bütünlüğü değil, kendisine lâzım olan bizi Almanyadan kısmen müstağni kılacak, piyasamızı normalize olmasında nâzım rol oynuyacaktır.

lan silâhlı yardımdan, garantiden maksat da harp vesilesi bulmaktan ibaret idi.

Nazır, bundan sonra İngilterenin Mussolini tarafından 2 Eylülde yapılan müsalemet teklifini reddetmediğini hatırlatmış ve bunun İngilterenin fena niyetine delil olduğunu bildirerek İngiliz hükümetinin hakiki maksadının Almanyanın imhası olduğunu söylemiştir.

Bu münasebetle İngiliz harici siyasetinin sebep ve âmillerinden bahsedilen Ribbentrop, Almanyanın dünyaya hükmetmek isteği hakkındaki iddiayı, "görülmemiş, istilimemiş bir yalan, olarak tavsif eylemiş, "dünyada İngiliz bayrağının dalgalandığı bir kıta mevcut olmadığına göre, bu tahakkümü muahazesinin İngiltereye müteveccih olabileceğini söylemiştir.

Avrupada İş Bitti

Hitler, Alman politikasının çok mahdut gavelerini tekrar eylemiştir. Alman milletinin tabii hayat sahası içinde hayat ve istikbalinin temini.

Almanyanın Avrupada tarsini işi bitmiştir. Versailles haksızlığı bertaraf edilmiştir. Doğuda yapılan yeni sureti tesviye ile Almanya müstakbel nesilleri için bir kolonizasyon sahasına malik bulunmaktadır. Şimdi Almanyanın simalde, doğuda, cenupta ve batıdaki hudutları katıdır. Alman müstemlekelerinin avdeti yani büyük bir millete lâvık olduğu vechile tabii müstemleke faaliyeti müstesna olmak üzere Almanyanın İngiltere ve Fransadan istiyecceği hiçbir şey yoktur. Hitler bu suretle Avrupada istikrar şartları temin etmiştir.

Nazır, bundan sonra, İngilterenin hiçbir tarafta hiçbir zaman vaadlerini tutmadığını iddia eden beyanatta bulunmuş ve Chamberlainin son nutkunun Hitler tarafından uzatılan barış elini kati surette reddetmiş ve buna binaen ağır mesuliyet deruhte eylemiş olduğunu kaydelemiş ve, Alman milletinin bundan böyle bütün kuvvetleri sonuna kadar mücadeleye azmetmiş bulunduğunu bildirmiştir.

Fransa Cevap Veriyor

Pariste çıkan Le Temps gazetesi Fon Ribbentrop'un Fransayı İngiltereden ayırarak İngiltereye karşı tayar ve tahtelbahir harbi acmayı ummakla boşuna uğraştığını, iki milletin adil ve şereflî bir sulhe yol açacak garantili yeni devir teessüs edinceye kadar hep beraber hareket edeceklerini, Almanyanın isterse bu şartları kabul edeceğini, aksi takdirde sonuna kadar harp ile karşılaşacağını söylüyor ve bu suretle bu teşebbüsün de bosa gitmeğe mahkûm olduğunu gösteriyor.

Eski Sadrazam Salih Paşa Öldü

Eski Sadrazamlardan Müşir Salih Paşa, dün kısa bir rahatsızlığı müteakip vefat etmiştir. Cenazesi bugün askeri merasimle kaldırılacaktır.

Cenaze merasimi şöyle olacaktır:

Cenaze saat 9.30 da Göztepedeki köşkünden kaldırılarak Kadıköyüne getirilecek ve motörle Sirkeciye nakledilecektir. Sirkeci rıhtımında bir kıta asker ile bir polis müfrezesi cenazeyi karşılayacak ve bandonun da iştirakile teşekkül edecek cenaze alayı Beyazıt camine gelecektir. Burada namaz kılındıktan sonra tekrar Sirkeciye getirilecek ve oradan Eyübe naklolunarak aile mezarlığına gömülecektir.

Merhum Salih Paşa 75 yaşında idi. 1864 te doğmuş 1888 de erkânı harp yüzbaşısı olarak, Harbiye Mektebinden birincilikle çıkmıştır. Bilâhare Almanyada tahsilini ikmal etmiştir. Salih Paşa, Mütarekede Tevfik Paşa kabinesinde Bahriye Nazırı olmuş, bilâhare uhdesine Sadrazamlık tevcih edilmiştir.

Almanyanın Balkanlarda Gözü Varmış

(Başı 1 incide)

taki siperlere gönderilmesini teklif etmiş olan Himlerin tahrikâtından sonra daha ziyade canlandı, söylenmektedir.

2 — Amele mahafilinde komünizm taraftarlarının artması,

3 — Yiyecek, içecek, elbise ve mahrukkattan mahrum ve parasız ve tatilsiz çalışmağa mecbur olan halk kütesinin müzayakası,

4 — İptidai maddeler kıtlığının mütemadiyen artması. Bu hal birçok fabrikaların kapanmasına sebebiyet vermektedir.

Fransız gazeteleri bu bahislere şunları katıyorlar:

Petit Parisien gazetesinde, Leon Bourges, diyor ki:

Sovyetlerle dostane siyasete karşı yapılan şiddetli ve müteaddit tenkitlere cevap vermek hususunda Alman Başvekilli skintıya düşmüş, böylece, komünizme her zamankinden daha kuvvetle muhalif olduğunu ve şimdiki siyasetinin, âcil zaruretler ilcasıyla tatbik edilen muvakkat bir mahiyet taşıdığına meydana koymuştur. Stalin diplomasisinin mahareti, bugün, Alman Hariciye Nezaretinin tahminlerini aşmakta ve Berlini fazla faal ve sıkıktığı meydana çıkan bir "dost, ü hizmetlerinden nasıl istifade edeceğini bilememektedir. Bourges'ün mütaleası bu yoldadır.

Esasen Berlinin büyük konseyinin varacağı neticeler hakkındaki mütalealar pek muhtelifdir.

Paris matbuatının umumiyet itibariyle ileri sürdüğü mütalea Hitlerin son derece şiddetli bir harbe başlayacağı merkezindedir.

SPOR :

Lig Maçları Hakkındaki Karar

Birinci küme küpleri lig heyeti bölge merkezinde toplanarak dört haftadanberi oynanmakta olan maçlar üzerinde konuşmuşlar, bu arada da Fenerbahçe - Galatasaray küpleri arasında oynanan maçtaki ihtilâfı gol hâdisesi mevzuu bahsolmuşlar. Klüp murahhaslarından bazıları lig heyetlerinin maçların teknik hususati noktasında karar vermeğe salâhiyetli olmadıkları ileri sürmüşler, esasen nizamname de bu noktayı sarahatle gösterdiği eihetle Galatasarayın itirazı reddedilmiştir.

Galatasaraylılar, itirazlarının üçüncü maddesinde hakemin evvelâ avutu, sonra da ortayı gösterdiğini ileri sürmüşlerdir. Ajanklık, bu noktanın tetkikini hakem komitasına havale etmiştir.

Dün akşam kendisiyle görüştüğü müz futbol ajanı Kemal Halim:

— Hakem komitesi yalnız hakemin vaziyetini tetkik edecektir. Maç üzerinde karar veremez. Maçın tekrarı mevzuu bahis değildir, demiştir.

Bu suretle gazetemizin, diğer refiklerimizin, maçın tekrar edileceği haberine karşı, maçın tekrarı nizamın imkân olmadığı hakkındaki iddiası tahakkuk etmiş demektir.

Almanya, Memeli Kiraya Veriyor

(Başı 1 incide)

Estonyadaki Almanların tehiri devam etmektedir.

4000 Alman Tallinden hareket etmiştir. 6000 den fazla Alman da yarın hareket edecektir.

Almanya - Rusya arasında yeni bir anlaşma

Moskova, 24 (A.A.) — Halen Moskova'da yapılmakta olan Alman - Sovyet iktisadi müzakerelerinin neticesi cümlesinden olarak, Sovyetler tarafından Almanyaya hayvan yiyeceği sevkiyatı hakkında bir anlaşma imza edilmiştir. Bu anlaşma mucibince, bir milyon ton hayvan yiyeceğinin derhal Almanyaya sevkine başlanacaktır.

Temyiz Âzalığı

Ankara, 24 (Tan Muhabirinden) — Merkez temyiz âzasından Ömer Lütü Orser'in tekaütüğü dolayısıyla, yerine ikinci umumî müfettişlik alıya müşaviri Tahsin Tokgöz tayin edilmiştir.

Alman Hudutlarındaki Küçük Devletlere Ait Haritalar toplattırılıyor

TEBLİĞLER

Londra, 24 (Hususi) — Havas ajansının askerî muhabiri vaziyeti şu şekilde tavsif ediyor:

Dün bütün gün Forbach'ın garbinda oldukça şiddetli müsademeler olmuştur. Bu müsademelerin hedefi Alman topraklarında kân Warndt ormanının yakınlarında bulunan küçük bir köyün işgali idi.

Bazı mıntakalarda mevzii küçük hareketlerin artması Alman faaliyeti tekrar başladığı suretinde tefsir edilebilir. Fakat bugünkü hava şartları ve bilhassa feyezanlar dolayısıyla büyük hareket muazzam müşkülâta uğruyacaktır.

Alman makamatı, Almanyanın garbindaki küçük komşu devletlere ait az çok taşılâtlı haritaların satılmasını yasak etmiş ve bunları müsadere eylemiştir. Bu hareket, Alman himaye idaresi altında bulunan bazı sivillerin kaçmasına mâni olmağı istihdaf edebileceği gibi Almanyanın bu memleketlerde yapacağı askerî hareket için orduya kabul olduğu kadar fazla miktarda harita temin eylemeği de istihdaf edebilir.

Hava Harbi

Firth of Forth mıntakası üzerinde Alman tayaralarının yapılmakta oldukları hücumlar dolayısıyla, hükümet, Queens Ferry ve İverkeithing şehirleri ile meşhur Forth köprüsü civarında mansap kenarındaki ban-

Paris, 24 (A.A.) — Umumi karar-gâh bildiriyor:

Gece kayda değer hiçbir hâdisce cereyan etmemiştir.

24 teşrinievvel akşam tebliği:

Sabah karşı ve gündüz cephenin muhtelif noktalarında baskınlar ve müsademeler olmuştur.

Warndt ormanının Cenup ve Doğu kenarında oldukça şiddetli muharebeler vukubulmuştur. Burada düşman tarafından taarruza uğrayan karakollarımız, derhal yapılan mukabil taarruzla kurtarılmıştır.

liyö mıntakalarının çocuklardan tahliye edilmesine karar verilmiştir.

Bu hususta bugün Avam Kmarasında izahat veren Colville, bu mıntakanın idari bakımdan tahliye edilmiş arazi telâkki olunacağını bildirmiş ve lüzumu takdirinde tahliyesi faydalı görülecek diğer bazı mıntakalardaki vaziyetin de tetkik edilmekte bulunduğunu ilâve eylemiştir.

*

Hindistanın en büyük devleti olan Haydarabat nizamı hava harbi için Hava Nezareti emrine nakden 100 milyon İngiliz lirası vermiş ve harp dolayısıyla Haydarabat devleti haricine çıkacak Haydarabat kuvvetlerinin karşılığı olarak da ayda 11.250 İngiliz lirasını umumî valinin emrine havale etmiştir.

Bir Amerikan Gemisini Almanlar Zaptettiler

(Başı 1 incide)

ru ve kanunî olduğunu söylemiştir. Gemi Manchesterden 15 ilkteşrinde hareket etmiş olup Liverpool, Glasko ve Dubline uğrayarak ve diğer ecebî limanlara uğramaksızın doğrudan Amerika'ya dönecek idi.

Hatırlarda olduğu üzere City of Flint "Athenia", yolcularından 220 kişiyi alıp kurtarmış idi.

Batırılan Gemiler

Bugün batırılan gemilerin birincisi Yunan gemisidir. Ve simal denizinde batırılmıştır. Adı Paterasdır. Kaptan ile on beş denizci karaya çıkmağa muvaffak olmuşlardır.

Kaptan, üç denizci ile İngiliz olan bir pilotun kaybolduğunu ve vapurun bir Alman denizaltısı tarafından batırıldığını söylemiştir.

Birinin adı Ridge, diğerinin adı Ladbury olan iki İngiliz vapuru da batırılmıştır. Birinci vapurun mürettebatı, henüz kayıptır. Fakat ikincisinin kurtarılmıştır.

"Bristol Channel", ismindeki silâhlı İngiliz ticaret gemisi ile çarpıştığı esnada ağır hasara uğrayan bir Alman tahtelbahiri dalmak kabiliyeti ni kaybetmiş ve İngiliz harp gemileri tarafından kolayca batırılmıştır.

Diğer taraftan Göbelsin Mister "Çörçil", i Atheniayı batırmakla itham etmesi meselesi İngiltere ve Amerika'da konuşulmaktadır. Amerikan resmi mahafilî ithamı gülmeye bulmaktadır.

Baltimoresun gazetesi, doktor Göbelsin ithamlarını âyan âzasından Reynoldun Atheniayı Sovyetlerin batırduğu hakkındaki ithamı ile yaklaştırmakta ve şöyle yazmaktadır:

Göbels, Reynolds, hiçbir mantığın kabul etmeyeceği masallar uydurmaktadır. Ayan Meclisinde bitaraflik kanununun müzakeresinin, bu gibi masallarla uğraşılacak dercede manen aşağı bir seviyeye düşmüş olması, cidden şayanı teessüdüdür.

Hükümet mahfilleri de, bundan teessür duymaktadır. Ayan âzasından Borahın "İngilizler Amerika Birleşik devletlerini müttetikler yanında harbe sokmağa çalışıyor, tarzındaki beyanatını mevzuu bahsedilen bir hükümet âzası, bize şu sözleri söyledi: "Amerikan hükümetinin dizginlerinin İngiliz Büyük Elçisi tarafından idare edildiği hakkındaki eski masalları dinlerken, âyan meclisi isyan hisleri duymuştur. Bu gibi şeylerin söylendiğini duyarken şundan emin olalım ki, muhalefet, artık mühimmiyet tüketmiştir ve bitarflık kanunu hakkında karar vermek zamanı pek yakındır..."

Abloka Teşebbüsü

Kopenhag, 24 (A.A.) — (Reuter) İskandinavya devletleri Almanyanın İngiltereyi abloka altına almak bahsindeki teşebbüsünü büyük bir âlaka ile takip etmektedir. Bu tak-

dirde Hitler, boğazı setederek Baltık denizini tamamiyle kapayacak ve Kiel kanalı üzerinde bir kontrol servisi ihdas edecektir. Almanya o zaman, bütün Skandinavya ticaret gemilerini Kiel kanalına girmeden evvel kontrol için durmağa mecbur edecektir.

Maamafih, Sovyetlerin işbirliği olmaksızın, Baltık denizinin tamamile kapatılması imkânsızdır.

Finlândiya - Rusya Müzakereleri

(Başı 1 incide)

hakkında malûmat vermiyor, fakat Moskova diplomasi mahfillerinde zan nedildiğine göre, Sovyet diplomasisi Aaland adalarını işgalini değil, sadece bu adaların gayri askerî bir hadde muhafaza edileceğine dair kati vaat istemektedir. Nitekim, Sovyet diplomasisi, bir ittifak talebinde de olmayıp, ancak, Sovyet Rusyaya hasım herhangi bir kombinezona iştirak edilmeyeceğine dair bir garanti ile, Hogland adacığının ve ona civar iki adanın terkinin istemekte, Finlândiyanın kara topraklarında Sovyet kıtaatının yerleşmesi talebinde bulunmaktadır.

Londra mahafilî, Finlândiya ile Rusya arasında 1932 de aktolunan ve 1941 senesine kadar hükümî carf olan ademi tevavüz muahedesine işaret ederek bu muahedenin iki memleket arasında çıkacak her ihtilâfı sulh yoluyla halletmeyi icap ettirdiğine işaret ediyorlar.

Litvanyada

Kaunas'tan gelen haberlere göre, bugün Litvanya ordusuna Vilno mıntacasının işgal emri verilmiştir. İşgal tedricen vukua gelecek ve bizzat Vilno şehri, pek muhtemel olarak yarın işgal olunacaktır.

Litvanya ile Sovyetler Birliği arasındaki askerî müzakereler yavaş bir surette devam etmektedir. Sanıldığına göre, ilk Sovyet garnizonları ö-nümüzdeki hafta içinde bazı Litvanya şehirlerine yerleşecektir.

Letonyada

Sovyet Rusya ile Letonya arasında aktedilmiş olan son muahede mucibince Sovyet donanması için bir hareket üssü ittihaz edilmiş tekrâr eden "Libau", limanına bir Sovyet kruvazörü ile bir takım Sovyet muhriplerinin girmiş olduğu Berlingen haber verilmektedir.

Hikâye PENCERE

Yazan: PAOLO MONELLI

İtalyancadan çeviren: CEVAT ŞAKİR

Birkaç gün evvel Varşovadan haber verdiler: Hany Gomolka, beş katlı bir apartmanın en üst katındaki pencereden sokağa düşerek yaya kaldırımının üzerinde parça parça olmuş. Kendisi meşhur bir Polonyalı mimarın kızı idi.

Hanyayı ilk önce Krakovada tanıdım. Sonra ona 1920 de Varşovada rastlamıştım. Rusya ile Polonya arasındaki muharebeyi takip etmek üzere bir gazete tarafından Varşovaya gönderilmiştim. Ruslar hızlı ilerliyorlardı. Hükümet ve bütün ecnebi diplomatlar Pozene kaçmışlardı. Asilzadeler sonuna kadar şehirden kalmak, ve şehir ile beraber yıkılıp ölmeğe andlar içeriyorlardı. Bazı cesur kadınlar da, iki piyade alayı teşkil etmişler, ve harbederek can vermeğe yemin etmişlerdi.

Şehrin Pjajzdowska sokağında süklüm püklüm yürüyordum. Birdenbire önüme bir nefer dikildi. Ayağımı çarptı, ve selâma durdu. Şaşa ka'zım; neferin yüzüne dik katlice baktım. Genç ve solgun bir yüzdü. Dudaklarının kenarı haspaca bir tebessümle bükülüyordu. Tanıdım. Hanyanın ta kendisi idi. Tepeden tırnağa asker kıyafetinde idi. Kalın ve bol kaput, yanda çanta ve süngü, ayakta hantanca kunduralar. Velhasıl her şeyi tamamdı. Şapkasını başına öyle bastırıştı ki, uzun saçlarının bir teli bile görünmüyordu.

— Hany bu kıyafet ne? Az kalsın seni tanıyacaktım."

Bana memleketinin tehlikede olduğundan ateşli ateşli bahsetti. Sözlerinde taassup veyahut şovinizm kokusu yoktu. Kendi yavrusunun imdadına koşan bir anneye benziyordu. Beni görmekle memnundu. Ona çoktanberi mektup yazmamış olduğumu affediverdi. Beni geçen seneye kadar sevmekte devam ettiğini söyledi.

Bristol oteline gelip beni görmesini rica ettim. Odamda o meşhur Baczevski votkasından koca bir şişe bulunduğunu söyledim. Güldü. Söz verdi.

Saat beşte gelecekti. Tam da saat beşte geldi. Koridorda uzun adımların parke üzerine çektiği gibi vura vura, yaşanmakta olduğunu duydum. Kapıyı tıkrıdatmadan içeri girdi. Kapının çerçevesine dayandı, durdu. Ona doğru koştum. Şapkasını yakalayıp, başından fırlattım. Yere birkaç saç firtakesi tıngırdadı, saçının birkaç bükümü kaputunun üzerine yıkıldı. Onu kendime doğru çektim. Fakat bütün bir kışlayı kollarımın arasına almış gibi oldum. O islah yün kokusu başıma vurdu. Ellerimi omuzlarının üzerinde tutarak, çekildim. Baştan aşağıya süzdüm. Yüzü makyajsızdı. Yine güzeldi, fakat ihmal edilmiş, kendisi tarafından ayak altında çiğnenmeğe çalınlmış bir güzelliği.

— Hany, şu üst başındakileri çıkarana!" dedim.

Kaputunun düğmelerini çözmeğe başladım. Fakat önce kuşağın attı. Süngü ve çanta yere donuk bir gürültüyle düştüler. Saçları omuzlarına ve alın ve yüzünden aşağıya aktılar. Fakat gözlerim o

güzel saçlarını göremiyordum. Onun güzel gövdesinin bunca elbiseler ve yünler arasında ne bembeyaz boşanacağını tahayyül edemiyordum. Yalnız kışla duvarları. Sükût içinde loş koşullar, doktor muayenesi, Gırtlaktan gürlüden emirler, ve "Sağ! Sol!" diye yürüyüşler görüyordum. Hany, iki avucile saçlarını yüzünden sildi. O yupumuşak gülümseyişile bana uzun uzun baktı. Gülümseyişile usullacık söndü, başı göğsüne eğildi. Yavaş yavaş kaputunu ve takımlarını giyinmeğe başladı. Aynaya gitti. Şapkasını başına bastı. Saçlarını içine sıkıştırdı. Kapı eşiğine yürüdü. Oradan parmaklarla bana bir öpücük gönderdi. Kıyafeti hakkında bir söz bile söylememiş olduğum halde:

— Hakım var. Yarın bildiğin kıyafetimle gelirim" dedi.

Ertesi günü, gün geldi, fakat o gelmedi. Ve ondan sonra da, onu bir daha görmedim.

Alman - Polonya muharebesi dolayısıyla Varşovaya dönmeğe, rast geldiğim tamdiklara hep Hanyayı sordum. Bana pencereden düşüp öldüğünü söylediler. İşte o zaman onun, tuhaf bir çılgınlıkla yanan bakışı gözümün önüne geldi. İlk sefer Krakovadaki otelinin odasına nasıl geldiğini ve yarı soyunmuş, yarı giyinmiş bir halde pencereyi açıp Balkonun parmaklığına, nasıl hoplastığını hatırladım. Ömrümde o günkü kadar büyük bir korku geçirdiğimi bilmiyorum. Şimdi bile düşündükçe, sırtımdan aşağıya bir soğukluk geliyor, tüylerim diken diken ürperiyor. Onunla ancak bir gün evvel tanışmıştık.

Sukienie'deki büyük tablolar galerisinde büyük bir milli ziyafet veriliyordu. Bütün Polonya orada toplanmıştı. Memleketin en güzel kadınları, generaller, ecnebi diplomatlar, yüksek memurlar hep oradaydılar. Mareşal Pilsudski kurşunu bir üniforma giymişti. Uzun bırıkları omuzlarına doğru sarkıyordu. Beni meşhur mimar profesör Gomolkaya ve kızı Hanyaya takdim ettiler. Hanyada bir manulya solgunluğu vardı. Kapkara ve pek parlak gözleri, ipince burnu ve şark işi bir şala sarıyan uzun endamile gözlerle çarpan bir güzelliği vardı. Yemekte yanyanaydık. Elektrik cereyanımsı nâmeri bir akıntı ile birbirimize için için temas ettiğimizi duyduk. Bütün gece birbirimizden ayrılmadık. Bana, o tuhaf tebessümle baktıkça Taras Bulbayı hatırlatıyordu. Ona dava his bir şey vardı. Halbuki ninisi Venedikli bir İtalyan, dedesi de Litvanyalı idi. Ailesi Polonyanın ta doğularından gelmeydi.

Bir aralık yalnız ve başbaşa kaldık. Bana birkaç gün sonra Varşovaya gideceğimin doğru olup olmadığımı, ve gittiğim takdirde oradaki bir dostuna bir paketi götürüp götürmeyeceğimi sordu. "Evet", dedim. Ertesi günü saat üçte paketi otelime getireceğini söyledi. Kolumu sıktı. Bana o tuhaf bakışile baktı:

— Vallahi otele simdi de ge-

Millî Şef Çetinkayayı Tebrik Etti

Ankara, 24 (A.A.) — Sivas vagon ve lokomotif atölyelerinin açılışı münasebetile Münakalât Vekili Ali Çetinkaya ile Cümhuriyetimiz İsmet İnönü ve Başvekil Dr. Refik Saydam arasında aşağıdaki telgraflar teati olunmuştur:

Reisicumhur Millî Şef İsmet İnönü'nün yüksek huzurlarına
Büyük milli eseriniz olan demiryol siyasetinin yeni ve mühim merhalesi Erzurum istasyonunun açılma töreninden dönerken demiryollarımızın Sıvasta tesis ettiği ve bu kere inşaatı ve montajı hitama eren vagon ve lokomotif fabrikasının Erzurum davetileri ve kesif bir halk kütllesi huzurunda Cümhuriyet hükümeti adına törene bugün işletmeye çıktık. Keyfiyeti arzederken, bu münasebetle de derin taziye ve bağlılıklarımı bir kere daha teyit eylerim.

Münakalât Vekili
Ali Çetinkaya

B. Ali Çetinkaya

Münakalât Vekili

Sivas vagon ve lokomotif fabrikasının açılması haberini sevinçle aldım. Bu mühim eserden dolayı devlet demiryollarını ve sizi hararetle tebrik ederim. Vatandaşlarımızın yeni muvaffakiyetlerinin devamını dilerim.

İnönü

Sayın Bay Refik Saydam
Başvekil

Devlet Demiryolları işletme idaresinin Sıvasta tesis eylediği vagon ve lokomotif fabrikasının Erzurum hattı açılma töreninden dönmekte olan büyük heyet, Sivas halkı, hükümet Partisi, şehir mümessilleri huzurunda Cümhuriyet hükümeti namına bugün işletmeye açılmış olduğunu saygılarıyla arz ederim.

Münakalât Vekili
Ali Çetinkaya

Ali Çetinkaya

Münakalât Vekili

Çok faydalı bir tesis olan vagon ve lokomotif fabrikasının açılması münasebetile gönderdiğiniz telgraftan çok mütehasis oldum. Teşekkür ve tebrik ederim.

Başvekil

Dr. Refik Saydam

Kaptan ve Makinistler
Cemiyeti

Kaptan ve Makinistler Cemiyetinin yetmiş üzasından bir kısmı dün toplanarak yeni idare heyeti seçimi hakkında görüşmüşlerdir.

İrdim. Acaba votkadan dolayı mı kendimde bu cesareti duyuyorum?" dedi.

— Otelde, votkanın âlâsı var. Hem de Bakzevski votkası" dedim.

Ertesi günü, onu bekliyordum. Gelmeyeceğine emindim. Tam saat üçü çalınca onu o uzun boylu kapının eşiğinde gördüm. Elinde paket yoktu. Ciddi bir tavırla bana:

— Haniya votka?" diye sordu.

Ona doğru yürüdüm. Birbirimize sarıldık. Aramızda artık votka lâfi geçmedi. Fakat birdenbire ne oldu? Kapkara gözleri döndü. Nasıl diyeyim; bakışında acı bir çığlık gibi bir kaçış vardı. Sanki zamandan da mekândan da sıyrılp gitmişti. Güzel gövdesi buz kesilmiş, bütün canından boşanmış, ve boş bir elbise gibi koltuğun üzerine bırakılmıştı. Uzun bir sükkattan sonra bir yılan kıvrışıyle kalktı. Bir hopyaışta balkonun parmaklığının üzerine oturdu. Bir ayağı, dışarda, muallâkta sallanıyor, öteki, balkonun zeminine, ancak dokunuyordu. Tuhaf bir ağlayış tutturdu.

— Sen delisin Hany! Sen delisin Hany!" diye tekrarlıyordu. Parmaklarını birbirine örmüş, burkup duruyordu. Ben simdi düşecek diye tir tir titriyordum. Korkundan yüreğim duruverecekti.

Sokağa bakmak üzere başını sokağın tarafına döndürdüğü zaman, üzerine fırladım. Yakalayınca odanın içine çektim. Hiç mukavemet etmedi. Onu bir çocuk gibi taşıyarak koltuğun üzerine koydum. Gülmüsedim. Sanki sürgün edilmiş olduğu uzak bir yerden dönüyormuş gibi kendine geldi. O berrak ve çil çil sesile:

— Pencereyi neye açtım? Dışarı soğuk, kapasana!" dedi.

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Atölyelerimiz ihtiyacı için açık eksiltme usulile 62 metre mikâbı muhtelif cins ve ebatta kereste satın alınacaktır. Muhammen bedeli üç bin lira ve muvakkat teminatı iki yüz yirmi beş lira olan mezkûr kerestelerin ihalesi 2/11/939 tarihine rastlayan perşembe günü saat on beşte Galata rıhtımında umum müdürlük binasında toplanacak olan satın alma Komisyonunda yapılacaktır.

Sartnamesi her gün sözü geçen komisyonunda görülebilir. (8392)

Bizde Münakaşa Niçin Şahsiyata Dökülüyor?

(Başı 5 inçide)

hut halinde yakalandım: Ne yazık ki, şimdi, çocuğumun hastalanmasına sebebiyet verdiğim için mahkûm olursam, bu cezayı benden ziyade yavrum çekecek: Zira, bensiz de kalacağı için, aklıktan ölecek!"

Bu biçare ananın bize verdiği ders, maalesef, çok acıdır.

Bu ana, başka ne yapabiliirdi? Böyle bir dâvaya bakacak olan mahkeme bu kadına ceza verebilir mi?

Yavrusunu sokağa bırakıp sıvışması, yısından, ve orada bekleyişinden de belli ki, biçarenin göğsü altında çarpan kalb, müşfik bir ana yüredir: Ve o, yavrusunu yok etmek değil, kurtarmak istemiştir. Bu asil makatla başvurduğu hile, çok masum ve çok hazindir. Şimdi, bu anayı:

— "Sen çocuğumun hastalanmasına sebebiyet verdin: Günahkârsın!" deyip cezalandırmak, âdilâne bir hüküm sayılabilir mi? Kendisine bu cezayı vermiye kalkıştığımız anda, onun bize verebileceği cevap şudur:

— "Ben onu kaldırıma değil, sizin kucağınıza almak istedim. Kaldırımda hastalanması, aklıktan ölmesine mürecahtı. Ve onu sizin himayenize kavuşturabilemek için, bu hileye başvurmadan başka çare yoktu!"

Bu itibarla, bize düşen en âdilâne hareket, bu hâdisenin verdiği dersten istifade etmektir: Gıdasız, yardımsız yavruları, mahkeme cezalarıyla himaye etmenin bize temin edebileceği hiçbir fayda yoktur!

İş Limitedin Tasfiyesi Tamamlanıyor

İş Limited Şirketinin tasfiyesi bitmek üzeredir. Şirketin bütün memurları muhtelif müesseselerde taviz edildiğinden kimse açıkta kalmamıştır.

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Müflis Bakırköy Çimento Türk Anonim Şirketi masasına gelen alacaklı Hazinesinin istediği (Gümrük resmi ve saire) 24614 Lira 43 K mevcut Kömürlerde imtiyaz hakkı olmak üzere kayd ve kabulüne İflâs İdare-since 10—8—939 tarihinde karar verildiği ilân olunur. (21337)

KAYIP — Sahibi bulunduğum 3651 numaralı kamyonetin arka plâkasını zayı ettim hükmü yoktur. Arif Mustafa ÖZDEMİR

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Evvelce Samsunda manifaturacılık işgal etmekte olan ve halen İstanbulda Şişli Osman Beyde Hacı Dimitriyadi apartmanının 1 No.lu daireesinde misafiraten oturan Dilber Mehmet Esinin iflâsı 29-9-939 tarihinde açılıp tasfiyenin âdi şekilde yapılmasına karar verilmiş olduğundan:

1 — Müfliste alacağı olanların ve istihkak iddiasında bulunanların alacaklarını ve istihkaklarını ilândan bir ay içinde İstanbul İkinci İflâs Dairesine gelerek kaydedtirmeleri ve delillerini senet ve defter hulâsaları vesaire asıl vesa musaddak suretlerini tevdi eylemeleri.

2 — Hilâfına hareket cezaî mesuliyeti müstelzim olmak üzere müflisin borçlularının aynı müddet içinde kendilerini ve borçlarını bildirmele-ri.

3 — Müflisin mallarını her ne sıfatla olursa olsun ellerinde bulunduranların o mallar üzerindeki hakları mahfuz kalmak suretile bunları aynı müddet içinde daire emrine tevdi etmeleri ve etmezlerse makbul mazeretleri bulunmadıkça cezaî mesuliyete uğrayacakları ve rüchan haklarından mahrum kalacakları.

4 — 4-11-939 Cumartesi günü saat 10 da alacaklıların ilk içtima gelmeleri ve müflis ile müsterek borçlu olanlar ve kefillerinin ve borcunun tekefüll eden sair kimselerin toplanmada bulunmağa hakları olduğu ilân olunur. (21336)

İnhisarlar Umum Müdürlüğü İlanları

I —Şartname ve nümunesi mucibince 10.111.000 adet Aliminyum kapsül kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.
II — Muhammen bedeli sıf 33483.60 lira muvakkat teminatı 2511.27 liradır.
III — Eksiltme 16/11/939 perşembe günü saat 16 da Kabaşahta levazım ve mubayaat subesindeki alm komisyonunda yapılacaktır.
IV — Şartnameler her gün levazım şubesi veznesinden ve İzmir, Ankara başmüdürlüklerinden 168 kuruş mukabilinde alınabilir.
V — Münakasaya iştirak edecekler mühürlü teklif mektuplarını kanuni vesailerle % 7,5 güvence parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarflarını eksiltme günü ihale saatinden bir saat evveline kadar mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (8750)

İstanbul Defterdarlığından:

İstanbul tersanesinde bulunan 415 lira muhammen kıymetli 17 kalem hurda merakip ve esya açık artırma yoluyla satılığa çıkarılmıştır. Satış bedeli nakden ve peşindir. İhale 16/11/939 perşembe günü saat 14 de Millî Emlâk müdürlüğünde müteşekkil komisyonunda yapılacaktır. Satılacak merakip ve esyanın nevi, mahiyeti ve serati etrafında her gün Millî Emlâk müdürlüğünden izahat alınabilir. Taliplerin 21 lira 12 kuruş muvakkat teminatla muayyen gün ve saatte komisyon müraaatları. (8836)

Kocaeli P. T. T. Müdürlüğünden:

Adapazarı telefon müştedde binası inşasına dair 18.10.939 da yapılan eksiltme müddeti 10 gün daha temdit edilerek bu ayın 27 inci cuma günü saat 14 de ihale edilecektir. İlan tekrar olunur.

1 — Yapılacak işin keşif bedeli 8790 lira 88 kuruştur.
2 — Bu işe ait evrak A — Projeler ve binanın vaziyet plânı.
B — Keşif hulâsa cetveli ve ölçü cetveli C — Nafia Vekâletinin genel ve fenni şartnameleri ile binaya ait hususi fenni şartname, D — Mukavelename müvveddesi ve açık eksiltme şartnamesi olup istiyenler bu evrakı her gün İzmît P. T. T. müdürlüğünde teşekkül eden komisyonunda yapılacaktır.
4 — İstekillerin bu işe ait 659 lira 32 kuruş muvakkat teminatı Kocaeli P. T. T. veznesine yatırılmaları dair makbuz veya sayan kabul banka mektubu ile ihaleden en az 3 gün evvel ve en aşağı 6000 liralık yapı işini bir defada başarıklarına dair referansları ile Kocaeli valiliğine müraacaatla alacakları ehliyet vesikası ve Ticaret Odası vesikalarını 2490 sayılı kanunun tarifleri dairesinde hazırlanarak eksiltme komisyonuna müraaatları ilân olunur. (8826)

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

İdaremize ait mavnalarda kullanılmak üzere nümunesine göre 360 tane sac soba ve o kadar boru, dirsek pazarlıkla satın alınacaktır. İstekillerin pazarlığa iştirak etmek üzere 27/10/939 tarihine rastlayan cuma günü saat on beşte Rıhtımdaki Umum müdürlük binasında toplanan satın alma komisyonuna müraacaat etmeleri. (8816)

Emlâk ve Eytam Bankasından:

Esas No.	Yeri	Cinsi	Senelik kirası	Depozitosu
1475/1	Beyoğlu, Şehit Muhtar Mah. Anaçeşme sokağı	Arsa 260 M2 "halen üzerinde garaj vardır,"	2000.—	300.—
C.29	Fatih Abdî Subaşı Mah. eski Kuburbeli, yeni İn-cebel sokağı No. eski 78, yeni 80		120.—	18.—

Adresi ve tafsilâtı yukarıda yazılı gayrimenkuller açık artırma suretiyle kiraya verilecektir. İhale 31/10/939 Salı günü saat ondadır. İstekillerin bildirilen gün ve saatte depono akçesile Şubemiz Emlâk Servisine gelmeleri. (797) (8655)

Emlâk ve Eytam Bankasından:

Esas No.	Yeri	Kıymeti	Nev'i	Mesahatı Depozitosu
658	Büyükkada, Nizam Mah. Yürükali sokağı No. eski 41 yeni 2/1 (Pafta 54, ada 205, Parsel 3)	174.—	Bahçe	114048/228096 3469 M2 34.80
666	Büyükkada Nizam Mah. Yorgulu sokağı No. Eski 41, yeni 2 (Pafta 54, ada 169, Parsel 7)	1193.—	Çamlık	64/128 his. 23876 M2 238.60

Adresi ve tafsilâtı yukarıda yazılı gayrimenkuller açık artırma usulile ve peşin para ile satılacaktır. İhale 6/11/939 pazartesi günü saat ondadır. İstekillerin bildirilen gün ve saatte depono akçesi, nüfus tezkeresi ve üç kupa vesikalık fotoğrafla şubemiz Emlâk Servisine gelmeleri. (8613)

İstanbul Mıntaka Liman Reisliğinden:

1 — Hizmet motörleri için lüzumu olan 20 ton benzın kapalı zarfla ve 10 ton motörün açık eksiltme ile münakasaya konulmuştur
2 — Benzinin muhammen bedeli 4160 ve motörünün 700 liradır.
3 — Benzinin ihalesi 31/İlkteşrin/939 salı günü saat 15 ve motörünün ihalesi yine aynı günde saat 16 da Mıntaka Liman Reisliği binasında müteşekkil komisyonunda yapılacaktır.
4 — Taliplerin teklif mektuplarını, teminat makbuz veya banka mektuplarıyla birlikte kazanç tezkereleri ve kayıtlı buldukları Ticaret odasından halen faaliyette olduklarına dair ve bu ilân tarihinden muahher tarihli bir vesika ile sirküllerini veya namlarına teklifte bulunacaklarını musaddak vekâletnamelerini 2490 sayılı kanunun 32 inci maddesine tarif olunan şekilde zarflayarak ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyon yazasetine vermeleri ve açık eksiltmeye iştirak edeceklerin de tam ihale saatinde rükadesi sözü geçen teminat ve vesakini müsteshiben komisyonunda isbatı vücut etmeleri şartnamesini görmek ve izahat almak istiyenlerin her gün idare şubesine müraacaat etmeleri ilân olunur. (8529)

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden:

İkinciteşrin ayı içinde İstanbul ve Ankarada Türk Hava Kurumu tarafından amatör tayyare modelcileri arasında teşvik müsabakaları tertip edilecektir. Müsabakalarda üç esas gözönünde tutulacaktır.

1 — Beynelmillel havacılık teşekkülünün şartlarına uygun lâstik motörlü modeller arasında, el ile havalandırma ve modelin kendine kendine verden kesilerek havalandırmasına göre iki seri.
a — Mesafe,
b — Zaman müsabakaları,
2 — Beynelmillel havacılık teşekkülünün şartları dışında kalan küçük ve büyük olarak tasnif edilecek iki seri lâstik motörlü modeller arasında,
a — Mesafe,
b — Zaman müsabakaları,
3 — Modellerin iyi yapılması yani işçilik bakımından müsabaka.
4 — Her müsabakada birinci, ikinci, üçüncü seçilecek ve bunlara kıymetli mükâfatlar verilecektir.
5 — Fazla maldat istiyenler İstanbul Türk Hava Kurumu Şubesinde Türkkuşu ispekterliğine müraacaat etmelidirler.

Yapı İşleri İlanı

Nafia Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankara Tohum islah istasyonu selektör ve anbası binaları inşaatıdır. Keşif bedeli 12623 lira 13 kuruştur.
2 — Eksiltme 9/11/939 perşembe günü saat 15 de Nafia Vekâleti yapı ve imar işleri eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.
3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak 63 kuruş bedel mukabilinde yapı ve imar işleri reisliğinden alınabilir.
4 — Eksiltmeye girebilmek için istekillerin 946 lira 73 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri lâzımdır.
5 — İstekiller teklif mektuplarını ihale günü olan 9/11/939 perşembe günü saat on dört kadar eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde teslim edilecektir.
Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (8739)

GRİPİN

D İ K K A T : Gripin kutularının üzerinde resimde gördüğünüz şekilde kabartma pullar ilâve edilmiştir.

Her Yerde Israrla Pullu Kutuları İsteyiniz ve Pulsuz Kutuları Şiddetle Reddediniz.

FOSFARSOL

KAN, KUVVET, İŞTİHA ŞURUBU

FOSFARSOL. Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücut devamlı gençlik, dinçlik verir. Sınırları canlandırarak asabi buhranları, uykusuzluğu giderir. Muannid inkıbazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatiirriye, Sıtma nekahatlerinde, Bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayani hayret faydeler temin eder.

FOSFARSOL'ün : Diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLILIK BİR SURETTE KAN, KUVVET, İŞTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...

Sihhat Vekâletinin resmi müsadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

ŞEKER HASTALIĞI OLANLARLA FAZLA ŞİŞMANLIKTAN ŞİKÂyet EDENLERE:

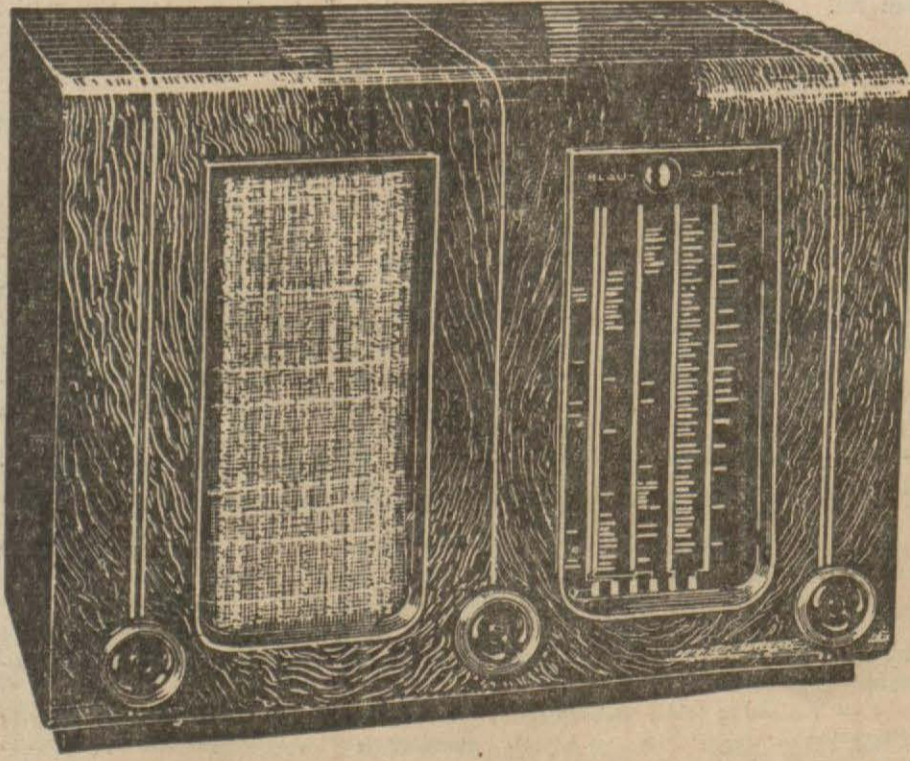
KANZUK GLÜTEN

MÜSTAHZARLARI BESLER FAKAT ŞİŞMANLIK VERMEZ VE ŞEKERİ ARTIRMAZ

Glüten ekmeği. Gevreği (birkolfe) Makarnası. Sehriyesi. Pirinci. Fiyongosu. Kuskusu

İNGİLİZ KANZUK ECZAHANESİ. Beyoğlu - İstanbul

BLAUPUNKT

1940
MODELLERİ

Evsafı Gayet Yüksek

YENİ RADYOLARIMIZI
DİNLEYİNİZ

Satış ve Teşhir Salonu
Galata Karaköy
Palas No. 16

Edirne İcra Memurluğundan:
Edirne Aşekadında Ticaretle
iştilig eden ve halen ikametgâhi
meçhul bulunan Tüccardan Ali
Kâşif Filibeye:

Edirne Tahtekalde Tüccardan
Ahmet Ağaogulları vekili Avukat
Cevdet Önerin aleyhinde yaptığı
104 lira 5 kuruş ilâmlı takip netice-
sinde namınıza tanzim olunan icra
emri ikametgâhınızın malûm olma-
ması şerhlerle bilâteblig iade edil-
miş ve keyfiyetin bir ay müddetle
ilânen tebligine Edirne İcra Hâkim-
liğince 4-10-1939 tarihinde karar
verilmiş olduğundan bu müddet
içinde hükümlenen borcunuzu öde-
meniz lâzımdır. Bu müddet için-
de borcu ödemez, tetkik mercin-
den veya temiz veyahut iadei mah-
keme yoluyla ait olduğu mahkeme-
den icranın geri bırakılmasına dair
bir karar getirmediğçe cebri icra ya-
pılacağı ve yine bu müddet içinde
mal beyanında bulunmanız aksi hal-
de hapis ile tazyik olunacağınız ve
hakikate muhalif beyanda bulunur-
sanız hapis ile cezalandırılacağınız
icra emri yerine kaim olmak üzere
ilânen teblig olunur.

DETA

DEMİR VE TAHTA FABRİKALARI T. A. Ş.

Merkezi: Ankara, Selânik Caddesi Arda Apartmanı
Fabrika adresi: Deta — Adapazarı.

Soba, Poyra, Etüv, Her Nev'i araba

ve yedek aksamı ile kereste kurutma hususunda mütehasstır.
Bilûmum döküm, Demir ve tahta işleri yapılır.

939-940 Senesi Mahrukat Kanununun Tatbik

Olunduğu Yerlerin Nazarı Dikkatine

Etibank Mahrukat Bürosundan:

Hey'eti Vekile kararı ile 939 — 940 kışında mahrukat kanununun tatbik edildiği "Balıkesir, Bandırma, İzmir, Bayındır, Buca, Bornova, Menemen, Ödemiş, Tire, Torbalı Uşak, Manisa, Alaşehir, Salihli, Turgutlu, Akhisar, Kırkağaç, Soma, Afyon, Dinar, Sandıklı, Çay, Bilecik, İnönü, Osmaneli, Burdur, Eskişehir, Adapazarı, Kütahya, Tavşanlı, İzmit, Darıca, Gebze, Sapanca, Karaman, Konya, Argıthan, Çumra, Ereğli, Iğın, Kayseri, Niğde, Sivas, Samsun, Çarşamba, Ankara, Diyarbakır, Elâzığ, Malatya, Giresun, Inebolu, Sinop, Trabzon, Sürmene, Hopa, Isparta, Ordu, Fatsa, Ünye, Akşehir, Amasya, Edirne, İstanbul, Kırklareli, Çankırı, Rize, Bozüyük, Şehir ve kasabalarında mezkûr kanunun şümûlüne giren devair müessesat ve sair binaların soba ihtiyaçları için kök, sömük, briket, linyit ve taş kömürü gibi kurumlu ve dumanlı kömürleri kurumu ve dumanı ile birlikte yakacak ve soba borularını tükümiyecek, sıhhi, fenni, metin, zarif ve ucuz muhtelif boyarlardaki sobalarımız yukarıda ismi geçen yerlerdeki mahrukat ve soba acentalarımız tarafından satılmaktadır.

Alâkadarın ajanlıklara müracaatları ilân olunur. (5432) (8737)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli, muvakkat teminat ve liste numaralar ile miktar ve cinsleri aşağıda yazılı malzeme 5-12-1939 Salı günü saat 15,30 dan itibaren liste sırasile ve ayrı ayrı ihale edilmek üzere kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin her liste hizasında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Sartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılmaktadır. (8540)

Liste No.	Malzemenin ismi	Muhammen bedel Lira Kr.	Muvakkat teminat Lira Kr.
1	Kurşun malzeme 16.100 kilo	4425, 00	331, 88
2	Galvanize sac 7.450 adet	24677, 50	1850, 81
3	Çinko levha 30.000 kilo	5400, 00	405, 00
4	Teneke levha 4.300 adet	2112, 50	158, 44
5	Ahsap travers rahtiyesi imaline mahsus lâma demiri 60.000 kilo	7200, 00	540, 00

★ ★
Muhammen bedeli 20094 lira olan Eskişehir çanak okulu için 22 kalem möble 7/11/1939 Salı günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankrada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1507,05 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Sartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (8743)

Maliye Vekâletinden:

1 — 2257numaralı: madenî ufaklık para kanununun sekizinci maddesi mücbince mevkiî tedavülden kaldırılan eski bronz beş ve iki buçuk kurşukluklarla nikel bir kurşukluklar 31/K. evvel/939 tarihinden sonra devlet borçlarına mukabil gerek malsandıkları ve gerekse Hazine veznedarlığını ifa eden Merkez ve Ziraat bankalarının dahi kabul edilmeyecektir.

Binaenaleyh: Elleriinde bu nevi para bulunanların bunları mezkûr tarihe kadar Devlet borçları mukabilinde malsandıkları Merkez ve Ziraat bankası şubelerine yatırmaları ilân olunur. (8041)

RADYOLİN

İle **SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM**

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dislerinizi fırçalayınız.

Dünyanın meşhur şekerlisi
HACI BEKİR MAMULATI ağza alındığı zaman
ayrı bir hüviyeti olduğunu derhal belli eder.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy.
Siparişler ticarethanenin Merkezi olan Bahçekapıda Kadim HACI BEKİR mağazasına verilmesi rica olunur. Toptan siparişlere tenzilat yapılır.

Yalnız **BALSAMIN** Kremlerini Kullanınız!

KANZUK
KREM BALSAMIN

Cildinize daimi tazelik ve mat bir sevimlilik verir.

KANZUK

BALSAMIN EKSİRİ

Yüzdeki çil ve lekeleri giderir.
Traştan sonra lâtif bir serinlik ve yumuşaklık bahşeder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ. Beyoğlu — İstanbul

NIŞANTAŞ

İNGİLİZ HAY - SKUL MEKTEBİ

Mektep çağından yukarı bulunalar için geçen sene açılmış bulunan **GECE İNGİLİZCE KURLARINA** bu sene de 2. 11. 1939 Perşembe günü saat 19 da tekrar devam olunacaktır. Bütün ders devresi 5 Lira.

Maarif Vekilliğinden:

Ankarada ücretle vazife görmek üzere bir isteno - daktiloğrafa ihtiyaç vardır. Taliplerin en az orta tahsil görmüş olmaları, eski metinleri yazı makinesi ile istinsaha muktedir bulunmaları şarttır. Yabancı bir dil bilenler tercih edilecektir. Taliplerin haiz oldukları tahsil ve hizmet vesikalari ile birlikte 25. 26 ve 27 Ekim 1939 tarihlerinde öğleden sonra Ayasofyada Maarif Matbaası Müdürlüğüne müracaat etmeleri lâzımdır.

Müsavir şartları haiz bulunanlar arasında icap ederse, imtihan yapılacak ve ücret imtihanı kazanan namzedin durumuna göre tesbit edilecektir. (5492) (8815)

BUKET

Çalgılı kahve, Pastane ve Lokantası
İstiklâl caddesinde, pek yakında açılıyor.

Sahibi ve Neşriyat Müdürü Halil Lütfü DÖRDÜNCÜ. Gazetecilik ve Neşriyat T. L. S. Basıldığı yer TAN Matbaası